

VERTROUWELIJK/SPOED

Aan	M	Datum	13 oktober 2004
Van	DAO	Kenmerk	DAO-830/04
Via	DGRC en S		
C.c.	DGPZ		
Afgestemd met	HMA Jak, DVL, DCZ, DJZ		
Betreft	Indonesië: overlijden mensenrechtenactivist Munir		

dos
Munir

Aanleiding

- 1) Dood van Munir, Indonesië's meest vooraanstaande mensenrechtenactivist;
- 2) Constatering NL Forensisch Instituut (NFI) van sporen van arseen bij Munir.

Stand van zaken

- In deze gevoelige zaak wordt eind deze week/begin volgende week besluit verwacht van MinJus m.b.t. overdracht van dossier aan Indonaut.
- Zorgvuldige afstemming met MinJus/OM van zowel officiële stappen richting Indonaut als woordvoering is essentieel. Na aanbieding door MinJus van NFI-rapport aan Indonaut: MinJus/OM woordvoering over feitelijk onderzoeksresultaat (zonder daaraan conclusies te verbinden), het verzoek aan Indonaut om familie in te lichten en gerechtelijk onderzoek in te stellen. 11

Strekking hiervan zal dienen te zijn dat dit een Indonesische aangelegenheid is en dat NL het Indonesische gerechtelijk onderzoek afwacht.

- Onderzoeksresultaat heeft - op goede gronden - lang op zich laten wachten. Ook in het licht van het EU-troika bezoek aan Indonesië op 28/10 a.s. is het van belang nu spoedig stappen te nemen.

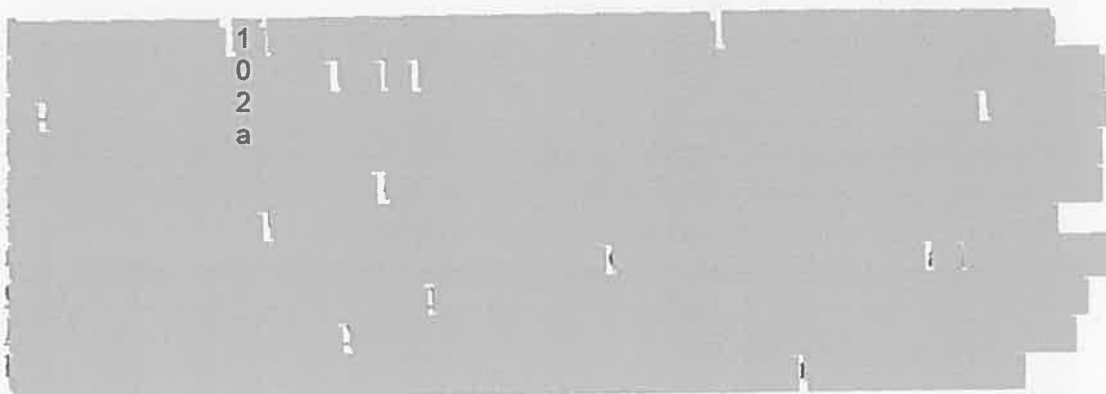
Toelichting

Zoals toegelicht in memo DAO-804/04 is op 7/9 jl. tijdens een Garuda-vlucht naar NL de bekendste mensenrechtenactivist van Indonesië, Munir, boven het grondgebied van Roemenië overleden. De in NL verrichte gerechtelijke sectie op het lichaam heeft geen indicatie opgeleverd van een niet-natuurlijke dood. Gezien de achtergrond van Munir en wijze van overlijden is uit overwegingen van extra zorgvuldigheid na de sectie een microbiologisch en toxicologisch vervolgonderzoek ingesteld. Hierbij zijn sporen van arseen aangetroffen in de maag van de overledene. Deze dosering is dermate hoog dat sprake lijkt van een misdrijf. De NL strafwet is op deze zaak niet van toepassing, aangezien Munir niet de NL nationaliteit had, niet in het NL luchtruim en niet in een vliegtuig van een NL luchtvaartmaatschappij is overleden.

Het NFI-rapport met bovengenoemde bevinding ligt momenteel met een advies van de behandelend Hoofdofficier van Justitie voor bij het OM, dat het initiatief moet nemen om (al dan niet via de PG) de onderzoeksresultaten over te dragen. Vervolgens is het aan het Bureau Internationale Rechtshulp en Strafzaken (BIRS) van MinJus om te beslissen hoe hierover naar buiten moet worden getreden, en of Indonesië bij overdracht moet worden gevraagd om een gerechtelijk onderzoek. BIRS zal hiertoe advies van BZ inwinnen. Naar verluidt zou BIRS de onderzoeksresultaten op 14/10 in behandeling kunnen nemen. Tegenover BIRS is inmiddels informeel zeer duidelijk aangegeven wat het advies van BZ zal behelzen: overdracht van het onderzoeksresultaat aan Indonaut, vergezeld van het verzoek om de familie van Munir in te lichten en in Indonesië een gerechtelijk onderzoek in te stellen. Tegenover BIRS is voorts het belang benadrukt van spoedig handelen in deze aangelegenheid.

De behandelend Hoofdofficier van Justitie heeft desgevraagd aangegeven de volgende gelijktijdige stappen te hebben geadviseerd:

- Indonaut inlichten over de bevindingen van het NFI en hen verzoeken deze over te brengen aan de familie van Munir;
- Indonaut berichten dat NL het dossier aan hen wenst over te dragen, vergezeld van het verzoek om een gerechtelijk onderzoek in Indonesië in te stellen.

Bijlagen

1. Memo DAO-804/04 van 4/10 jl.

Memorandum

Van: JAK-PA
 Aan: DAO/ZO (102 e en 102 e)
 Datum: 2 November 2004
 Kenmerk: JAK-PA/

Onderwerp: Gesprek M met Wirajuda

Tijdens het bezoek van M aan Indonesië heeft hij een kort tête à tête gehad met Minister Wirajuda. Daarbij zijn de volgende onderwerpen besproken.

A
n
d
e
r
o
n
d
e
r
w
e
r
p

4. M bracht de dood van mensenrechtenactivist Munir op. Hij bevestigde dat binnenkort het toxicologisch onderzoek zou worden afgerond en dat de resultaten naar alle waarschijnlijkheid zouden aangeven dat diens lichaam een verhoogde concentratie arsenicum bevatte. Hij zegde toe dat het gehele rapport z.s.m. na afronding aan Indonesië zou worden overhandigd, zodat Indonesië kon besluiten welke verdere stappen noodzakelijk waren. M beloofde volledige medewerking van Nederland bij verder -gerechtelijk- onderzoek door Indonesië. Hij ging ervan uit dat na ontvangst van het rapport de familie door Indonesië op zo kort mogelijke termijn zou worden geïnformeerd. Wirajuda deelde mee dat Indonesië waarschijnlijk snel een expert naar Nederland zou willen sturen om in contact te treden met de forensische onderzoekers. 102 a

5. Ander onderwerp

Ander
nder
verp

Directoraat-Generaal Internationale Aangelegenheden en
Vreemdelingenzaken

Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan mevrouw R. Jones-Bos MA

Plv. Directeur-Generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100

2511 EX Den Haag

Telefoon (070) 10 2 e

Fax (070) 3 70 79 99

www.justitie.nl

PER BODE

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

+31 (0) 70 370

9 november 2004

5318976/04

-

1

Zaak Munir

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u slechts
één zaak in uw brief
behandelen.

Geachte mevrouw Jones-Bos,

In vervolg op mijn brief van 19 oktober 2004 over de zaak van de heer Munir,
bericht ik u hierbij het volgende.

Bij brief van 8 november heeft de Voorzitter van het College van Procureurs-
Generaal mij het definitieve rapport van het Nederlands Forensisch Instituut
(NFI) toegezonden omtrent het aldaar verrichtte onderzoek naar de
doodsoorzaak van de heer Munir. Bijgaand treft u een afschrift van dit rapport
aan. Korthedshalve verwijs ik u naar de inhoud van dit rapport.

Ik verzoek u de Indonesische autoriteiten het NFI rapport te doen toekomen.
Van een eventuele reactie en/of vervolgactiviteiten word ik graag op de hoogte
gehouden. Indien de autoriteiten van Indonesië in het rapport van het NFI
aankleding zien om tot strafvervolg over te gaan, zal via een
rechtshulpverzoek kunnen worden verzocht om verstrekking van overige in
Nederland aanwezige informatie. In overleg met u zal dan worden bezien of
aan zodanig verzoek kan worden voldaan. Vanwege de gevoeligheid van deze
zaak verzoek ik u de Indonesische autoriteiten erop te wijzen dat met de
informatie van het NFI vertrouwelijk dient te worden omgegaan.

Justitie

Hoogachtend,

De Minister van Justitie,
namens deze,
de plv. Directeur-Generaal Internationale Aangelegenheden en
Vreemdelingenzaken.

10 2 e

A. IJzerman

**EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA**

8, Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No.131 /POL/XI/04

The Embassy of the Republic of Indonesia presents its compliments to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands and has the honour to inform the latter of the arrival of an Indonesian investigative team regarding the case of Mr. Munir an Indonesian national who died during his voyage to Amsterdam under the flight of Garuda Indonesia Airlines last 7 September 2004. The said team will be arriving in the Netherlands on Friday, 19 November 2004 for one week and consist of the following:

1. 10 2 e [REDACTED] Indonesian Police Headquarters
2. 10 2 e [REDACTED] Indonesian Police Headquarters
3. 10 2 e [REDACTED] Indonesian Police Headquarters
4. 10 2 e Ander onderwerp [REDACTED] - University of North Sumatera
5. 10 2 e [REDACTED] - University of Indonesia
6. 10 2 e [REDACTED] University of Indonesia
7. 10 2 e [REDACTED] Official from the Department of Foreign Affairs

Based on close bilateral relationship between Indonesia and the Netherlands though in absence of Mutual Legal Assistance Agreement, the Embassy further would like to request for an esteemed legal assistance from the Ministry as well as the Ministry's propose tentative program/schedule for the Indonesian investigative team to discuss and meet with relevant Netherlands authorities and institutions related in administering the case of Mr. Munir such as:

1. Parket-Harlem, Ministry of Justice
2. Parket-Generaal, Ministry of Justice
3. Netherlands Forensic Institute (NFI)
4. Koninklijke Marechaussee Schiphol

Subjects to be discussed with the aforesaid institutions / authorities will cover the following:

1. Toxicological analysis and forensic matters subsequent to the autopsy result on the aforesaid case
2. Possibility to obtain complete original documents with attached English translation concerning the case.

3. Other matters leading to further investigation in accordance to Indonesian law and regulations.

The Embassy of the Republic of Indonesia avails itself of this opportunity to renew to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands the assurances of its highest consideration.

The Hague, 17 November 2004

Ministry of Foreign Affairs
of the Kingdom of the Netherlands, DCZ/CJ
Attn: 102e
Bezuidenhoutseweg 67
The Hague

F: 070.348.102e

CC: 1. 102e Directorate Asia and Oceania, Fax.No. 070.348.102e
2. Netherlands Ministry of Justice/BIRS, Fax. No. 070-370.102e

10 2 e

From: 10 2 e
Sent: Thursday, 18 November 2004 4:19 PM
To: 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: Zaak Muni / rechtshulpverzoek

Importance: High
Sensitivity: Confidential

10 2 e vergat nog te melden dat rechtshulpverzoek speedshalve ook rechtstreeks kan worden gefaxt naar MinJus/BIRS, met cc naar DCZ/CJ 10 2 e en DAO/ZO 10 2 e

10 2 e

-----Original Message-----

From: 10 2 e
Sent: Thursday, 18 November 2004 4:13 PM
To: 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: Zaak Munir
Importance: High
Sensitivity: Confidential

Beste 10 2 e

Zojuist heeft Plv. DG IJzerman an MinJus DGRC ingelicht dat aan overhandiging 'complete original documents' (term in diplo note van Indonamb hts) toch absoluut een formeel, langs de geëigende weg aangeboden rechtshulpverzoek van justitiële autoriteiten in Jakarta vooraf moet gaan. 11 Zie de hieronder beschreven procedure (MinJus heeft benadrukt dat expliciet moet worden aangegeven dat de rechtshulp wordt gevraagd in het kader van een gestart strafrechtelijk onderzoek). Verder is nodig een zgn. 'doodstrafverklaring'... Dit betekent - in kader NL mr-beleid - dat Indonaut toezeggen dat bij evt. veroordeling van dader(s) deze niet de doodstraf krijgt/krijgen opgelegd. In de hoop dat Indonaut hiertoe bereid zijn 11 proberen we nu van MinJus een voorbeeld van een dergelijke verklaring los te krijgen.

Zou jij svp richting Deplu kunnen aangeven dat bovenstaande een onverbiddelijke voorwaarde is?

Zal hier hetzelfde doen via kanaal 10 2 e van Indonamb.

Hartelijke groet, 11

10 2 e

-----Original Message-----

From: 10 2 e
Sent: Friday, 12 November 2004 11:22 AM
To: 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: FW: Zaak Munir
Importance: High
Sensitivity: Confidential

Beste 10 2 e

Hierbij graag aanvullende informatie zijdens Justitie / BIRS m.b.t. het doen uitgaan van een rechtshulpverzoek door de Indonesische autoriteiten.

Mocht meer info wenselijk zijn, dan graag een seintje!

Groet, 10 2 e

-----Original Message-----

From: 10 2 e [redacted]@minjus.nl
Sent: Friday, 12 November 2004 11:08 AM
To: 10 2 e [redacted]@minbuza.nl
Cc: 10 2 e [redacted]@sgrarr.drp.minjus.nl; 10 2 e [redacted]
Subject: RE: Zaak Munir
Importance: High

10 2 e [redacted]

Ter bevestiging van de telefoongesprekken van zojuist met jullie, merk ik hierbij op:

De Indonesische autoriteiten zullen inderdaad eerst een rechtshulpverzoek moeten doen waarin zij zoveel mogelijk aangeven wat zij willen. Dit kan bijv. zijn informatieverstrekking (in Nederland aanwezige overige informatie voor het Indonesische onderzoek van belang), horen van personen (zoveel mogelijk met namen/functies vermeld). Zodanig rechtshulpverzoek zou dan moeten worden gedaan in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. Dit betekent dat er - n.a.v. het NFI rapport - in Indonesië een strafrechtelijk onderzoek is gestart. Voor rechtshulp aan Indonesië in het kader van dit strafrechtelijk onderzoek is geen verdragsbasis. Dit betekent dat het niet mogelijk is handelingen in Nederland te verrichten waarvoor dwangmiddelen noodzakelijk zijn. Ook is het op grond van Nederlandse wetgeving (art. 552n Sv) zonder verdragsbasis niet mogelijk mensen onder ede te horen. Politieverhoor is dus wel mogelijk. Het rechtshulpverzoek moet afkomstig zijn van een justitiële autoriteit en langs diplomatieke weg naar Nederland (via BZ naar MvJ naar OM) moeten worden verzonden. Mogelijk is wel dat het rechtshulpverzoek vooraf (of parrallel) naar het MvJ/BIRS wordt gefaxt 10 2 e [redacted] waarin is aangegeven dat het rechtshulpverzoek eveneens langs diplomatieke weg is verstuurd.

Ik zal het Parket-Generaal vast over de komst van de Indonesiërs berichten.

Wordt vervolgd.

Groeten,

10 2 e [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10 2 e [redacted]@minbuza.nl
Verzonden: donderdag 11 november 2004 20:18
Aan: 10 2 e [redacted]@minjus.nl
CC: DCZ; 10 2 e [redacted]
Onderwerp: Zaak Munir
Urgentie: Hoog

Beste 10 2 e [redacted]

Verneem zojuist dat Indonesië een team naar NL wil sturen (vertrek uit Jakarta maandag 15/11) voor nader onderzoek naar het overlijden van Munir. Team zal worden geleid door 10 2 e [redacted] van het Indonesische ministerie van BZ. Ons is verzocht afspraken te arrangeren bij de relevante instanties.

Nadere info ontbreekt vooralsnog. Verzoek om nadere gegevens staat uit.

Neem aan dat aan missie een Indonesisch verzoek om rechtshulp vooraf moet gaan. (DCZ: verneem graag z.s.m. welke procedure Indonaut daartoe moeten volgen). 11

Ga ervan uit dat meest relevante instanties FNI, marechaussee Schiphol en het OM zijn. [REDACTED] nog suggesties voor andere gesprekspartners voor de missie? Zou jij svp FNI/KMar/OM alvast kunnen (doen) inlichten over komst missie?

W

ordt morgen vervolgd.

Vriendelijke groet,

10 2 e

DAO/ZO

Tel. 348 10 2 e

Disclaimer Ministerie van Buitenlandse Zaken:

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. De afzender is niet aansprakelijk in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Disclaimer Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands:

The information transmitted is intended only for the person or entity to whom or which it is addressed. Unauthorised use, disclosure or copying is strictly prohibited. The sender accepts no liability for the improper transmission of this communication nor for any delay in its receipt.

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie

JAKSA AGUNG
REPUBLIK INDONESIA

Number : R- 196/A/E/11/2004
Classification : **Confidential/Urgent**
Attach : -
Subject : Request for Legal Assistance

Jakarta, 22 November 2004

**Minister of Justice
of The Netherlands
The Hague**

I have the honour to inform Your Excellency that the Indonesian authority is sending to the Netherlands a team to investigate the death's case of Mr. Munir, an Indonesian national who died during his journey to Amsterdam on Garuda Indonesia Airlines on the 7th September 2004. The member of the team is as follows:

1. [REDACTED] of Indonesian Police Headquarters
2. [REDACTED] of Indonesia Police Headquarters
3. [REDACTED] of Indonesia Police Headquarters
4. [REDACTED] of University of North Sumatera
5. [REDACTED] of the University of Indonesia
6. [REDACTED] of the University of Indonesia
7. [REDACTED] of the Department of Foreign Affairs.

I have further the honour to inform Your Excellency that the team is planning to meet with all related institutions in the Netherlands such as: (1) Parket-Harlem, Ministry of Justice, (2) Parket-Generaal, Ministry of Justice, (3) Nederlands Forensisch Instituut (NFI), (4) Koninklijke Marechaussee Schiphol.

In the meeting, the team is expected to discuss issues such as: (1) Toxicological analysis and forensic matters subsequent to the autopsy result on the aforementioned case, (2) to obtain the authentic documents of "visum et repertum" of the death of Mr. Munir, attached with English translation and signed by representative of Indonesian and the Netherlands forensic team, (3) to discuss further with the Netherlands forensic team and other relevant authorities in order to obtain more detail information regarding the findings about the death's case (4) to bring to Indonesia other evidences and organ of Mr. Munir which may be kept by the Netherlands Forensisch Instituut (NFI).

As a the information and the meetings in the Netherlands are parts of the investigation by the competence legal authorities in Indonesia, I would like to request the good office of Your Excellency to provide the team with all necessity arrangement.

Please, accept, Your Excellency the assurances of my highest consideration.

THE ATTORNEY GENERAL
OF THE REPUBLIC OF INDONESIA
102 e

Onderwerp: 102 a - Bilateraal - -n.v.t.- - zaak Munir-rechtshulpverzoek
Van: JAK-PA

Aan: DGRC; DAO; DGPZ; DVL-PE; DMV-MRA
Datum: 11/23/04 6:13:02 PM
Kenmerk: jak-146
Opsteller: 102 e

Afgestemd met: GM
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Intern
Categorie: Verslag / Info
Referte: jak-145 van heden

102 e

Samenvatting:

Tijdens onderhoud CdP met 102 e is rechtshulpverzoek overhandigd. Daarbij aangegeven dat NL hecht aan clause die doodstraf uitsluit. 102 e vroeg of nu besprekingen met autoriteiten z.s.m. konden beginnen. Hij kwam zelf donderdagochtend in NL aan 102 a. 102 a Hij hoopte gewaarmerkt exemplaar autopsierapport, noodzakelijk voor voortgang gerechtelijk onderzoek in Indonesië, mee terug naar Indonesië te kunnen nemen. Hij rekent op afspraken op Buiza en Justitie.

Bericht:

Heden, 23 november, heeft CdP, vergezeld van Hoofd Politieke Afdeling, ontmoeting gehad met 10 en 102 e over de behandeling van de zaak Munir. De ontmoeting op Buitenlandse Zaken vond plaats op verzoek van 102 e, nadat in de ochtend telefonisch aan 102 e was aangegeven dat Nederland in het rechtshulpverzoek hecht aan opname van een clause waarin wordt afgesproken dat Indonesië in dit geval de doodstraf niet zal toepassen (vergelijkbaar met clauses die in vele verdragen en andere verzoeken staan opgenomen).

Tijdens het gesprek overhandigde 102 e een kopie van het officiële rechtshulpverzoek, dat inmiddels per fax aan DAO-ZO is doorgeleid. Het verzoek is ondertekend door de Procureur-Generaal Saleh, bevat geen doodstraf-clause, maar lijkt verder bij eerste oogopslag aan de Nederlandse wensen te voldoen. Het verzoek is gebaseerd op een brief van de politie, die volledigheidshalve is meegefaxt (is in het Indonesisch).

102 e begreep volledig dat CdP geen mandaat had om over het verzoek te onderhandelen. Hij benadrukte dat de Indonesische regering zich ten volle bewust is van de ernst van de zaak en dat men daarom ook haast wilde maken met het overleg in Nederland. Hij hoopte dat op basis van het verzoek nu tenminste besprekingen gestart konden worden met het team in Nederland, zodat de politie een beeld kon krijgen van het beschikbare materiaal. Hij maakte duidelijk dat zonder een gewaarmerkt exemplaar van het forensisch rapport gerechtelijk onderzoek in Indonesië niet mogelijk zou zijn (opm. 11

Er is verder niet gesproken of opname van de doodstrafclausule voor Indonesië aanvaardbaar zou zijn.

102 e zei vervolgens dat hij woensdagavond, 24 november, naar Nederland zou reizen om de leiding van het team op zich te nemen. Hij wilde daarmee illustreren hoe serieus Indonesië de zaak opneemt. Tijdens zijn bezoek zou hij graag met de competente autoriteiten van gedachten wisselen, om tot optimale samenwerking te komen. 102 a

11/23/04

10 2 a

Nogmaals: hij hoopte wel dat in de tussentijd besprekingen zouden kunnen plaatsvinden. Hij hoopte een exemplaar van het autopsierapport mee terug naar Nederland te kunnen nemen. Hij rekende erop dat bijeenkomsten op Buitenlandse Zaken en Justitie voor hem konden worden gearrangeerd. Hij zal worden vergezeld door 10 2 e . Hij zal ook zijn ambassade inlichten 10 2 a

Commentaar:

11

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - zaak Munir - overkomst 102 e
Van: JAK-PA

Aan: DGRC; DAO
Datum: 11/24/04 1:12:22 PM
Kenmerk: jak-147
Opsteller: 102 e

Afgestemd met: TZ
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Immediate
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info
Referte: jak-146 en DAO-921/04

102 e

Samenvatting:

TZ en HPA opgeroepen voor gesprek bij 102 a, 102 e
102 e echter 102 e blijft bij zijn besluit af te reizen naar Nederland. Hij wil officiële rechtshulpbrief aanbieden en vervolgens van Nederland in een rechtstreeks gesprek horen wat de reactie is. 102 a

Bericht:

Heden, 24 november, hebben TZ en HPA gesprek gehad met 102 e en 102 e
over hun bezoek aan Nederland. Het gesprek vond op verzoek van 102 e plaats,
nadat eerder telefonisch aan 102 e de Nederlandse reactie op de komst van 102 e
was bevestigd. Zij had de informatie ook al via de Indonesische ambassade in Den Haag gekregen.

102 a

102 e liet zonder omhaal van woorden weten dat zijn reis naar
Nederland door zou gaan en dat hij hedenavond op de vlucht van Singapore Airlines naar Nederland
zou vertrekken, vergezeld van 102 e voor een bezoek van twee dagen.

102 a, 102 e

102 e gaf aan dat Indonesië tot op heden volle medewerking heeft gegeven en
steeds heeft gepoogd aan de Nederlandse verzoeken tegemoet te komen. Hij wil het officiële
rechtshulp-verzoek -kopie reeds gisteren gefaxt- van Indonesië aan Nederland nu zelf aan de
competente autoriteiten overhandigen en dan in een rechtstreeks gesprek horen wat de Nederlandse
reactie op het Indonesische verzoek is. 102 a

102 e herhaalde dat hij e.e.a. direct van
de competente autoriteiten wil vernemen. Hij gaat er overigens vanuit dat Buitenlandse Zaken zijn
aanspreekpunt is, zoals dat in het diplomatieke verkeer betaamt.

102 e was het eens dat afspraken het beste tussen de ambassade in Den Haag en Department
gemaakt konden worden. Verneem overigens gaarne eventuele nadere informatie die aan 102 e
zodanig nog voor zijn vertrek (Ned tijd plm 12.15 uur in de middag) kan worden doorgegeven.

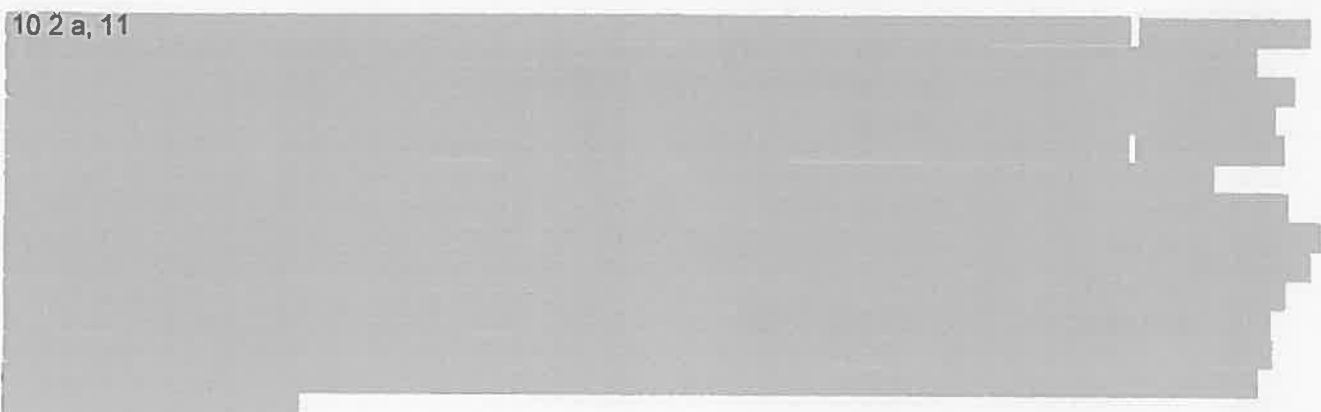
11/24/04

Cd P Treffers, die vanochtend in Nederland is aangekomen, is telefonisch ingelicht over de ontwikkelingen en hoopt deze te uwent te kunnen bespreken.

10 2 a

Commentaar:

10 2 a, 11

11/24/04

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Zaak Munir - rechtshulpverzoek - beoogde overkomst 10 2 e
Van: JAK-PA

Aan: 10 2 e , [redacted]
Datum: 11/24/04 8:31:08 AM
Kenmerk: DAO-921/04
Opsteller: 10 2 e

10 2 e

Afgestemd met: DGRC
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Immediate
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Actie / Instructie
Referte: jak-146 van heden
Gewenste actie: 10 2 a

Bericht:

-----Original Message-----

From: DAO
Sent: Wednesday, November 24, 2004 12:29 AM
To: JAK-PA; DAO
Subject: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Zaak Munir - rechtshulpverzoek - beoogde overkomst 10 2 e

Begrip en waardering voor snelle bereidwilligheid van 10 2 a, 10 2 e

[redacted] Het vandaag doorgeleide
Indonesische rechtshulpverzoek lijkt, aldus MinJus, op het eerst gezicht aan de vereisten te voldoen.
Het pijnpunt voor MinJus is echter het ontbreken van een zogeheten 'doodstraf-garantie'. 10 2 a

11/24/04

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
DGRC
T.a.v. drs. P.P. van Wulfften Palthe
Persoonlijk

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 45
www.justitie.nl

PER BODE

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

102e [redacted]

102e

102e [redacted] mlnjus.nl

25 november 2004

KLR-I-2004027593

-

Dossier

Zaak Munir

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u slechts
één zaak in uw brief
behandelen.

Geachte heer Palthe,

Met verwijzing naar uw brief van 23 november 2004 en het daarbij gevoegde rechtshulpverzoek van de autoriteiten van de Republiek Indonesië inzake P. Munir, geboren op 8 december 1965, zend ik u hierbij het originele dossier betreffende het door de Koninklijke Marechaussee te Schiphol ingestelde onderzoek naar de onnatuurlijke dood van de heer Munir.

*Op 22/02/05
overhandigd
aan Indon.
amb.*

*Kopie van het
dossier berust
bij Minjus*

Ik verzoek u dit dossier naar de Indonesische autoriteiten door te geleiden. *

Hoogachtend,

De minister van Justitie,
namens deze,

102e [redacted]

DAO-982/04

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

The Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands presents its compliments to the Embassy of the Republic of Indonesia and has the honour to enclose the following documents regarding the investigation by the Coroner of Amsterdam and the Netherlands Forensic Institute into the death of P. Munir.

1. Verslag betreffende een niet natuurlijke dood – 7 September 2004 (copy)
2. Voorlopige bevindingen van de sectie – 8 September 2004 (original)
3. Sectieverslag – 13 October 2004 (original)
4. Toxicologisch onderzoek – 1 October 2004 (original)
5. Toxicologisch onderzoek – 4 November 2004 (original)

The Ministry of Foreign Affairs would appreciate it if the Embassy could kindly transmit the documents to its destination.

The Ministry of Foreign Affairs avails itself of this opportunity to renew to the Embassy the assurances of its highest consideration.

Signature for receipt

10 2 e

10 2 e

Embassy

of the Republic of Indonesia

10 2 e

10 2 e

Asia and Oceania

Department

The Hague, 25 November 2004

10 2 e

From: 10 2 e
Sent: Friday, 26 November 2004 4:35 PM
To: DGRC; 10 2 e
Cc: 10 2 e
Subject: Munir / gesprek Plv.DG Ijzerman met 10 2 e

Heden 15 uur ontving MinJus Plv. DG Ijzerman in bijzijn van 10 2 e de Indonesische delegatie olv DG 10 2 e en 10 2 e
Ondergetekende had zichzelf namens BZ uitgenodigd.

10 2 e bedankte Ijzerman voor de overgedragen documenten en het feit dat de forenische experts heden op NFI werden ontvangen en hoopte dat ook overige verzoeken op korte termijn ingewilligd zouden kunnen worden. Ijzerman wees op de doodstrafclausule waarbij hij opmerkte dat deze vooral betrekking heeft op tenuitvoerlegging, iets waar uitvoerende macht wel invloed op heeft (itt uitspreken vonnis). 10 2 e belofde met deze nuancering terug te gaan naar Jakarta, 10 2 a

Ijzerman zegde 10 2 e alle medewerking toe binnen de grenzen van de wet en nodigde hem uit ook zonder enige aarzeling direct met hem in contact te treden, vanuit Jakarta of via Indon.ambassade.

Bekeken zal worden of poltiemissie in de volgende week nog afspraken kan krijgen bij NFI en parket (vervolgactie / 10 2 e

10 2 e
Ministerie van Buitenlandse Zaken (DAO/ZO)
Directie Azië en Oceanië, Afdeling Zuid-Oost Azië en Oceanië
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Mail: 10 2 e @minbuza.nl
Tel: 070 - 348 5603 10 2 e
Fax: 070 - 348 10 2 e

102 e

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - zaak Munir - overleg DGRC / DG
102 e
Van: DAO

Aan: JAK-PA; DMV; DCZ
Datum: 26-11-04 4:53:14 PM
Kenmerk: DAO-984-04
Opsteller: 102 e

Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info
Referte: Jak-147

Samenvatting:

Dankzij besprekingen DGRC/102 e zeer goede voortgang geboekt. Indonaut vijf onderzoeksdocumenten overhandigd. Spoedig overleg M/Donner. Plv. DG van MinJus ontvangt 102 e heden. Werkcontact onderzoeksteam-NFI start eveneens vandaag.

Bericht:

Op 25 november heeft zeer productief overleg DGRC / 102 e plaatsgevonden over de parameters van de Nederlandse rechtshulp bij het Indonesische strafrechtelijk onderzoek naar het overlijden van Munir.

Vooroverleg vond plaats tijdens lunch, waarbij naast DGRC en 102 e o.a. aanwezig waren 102 e

Tijdens lunch zette DGRC uiteen dat NL in deze zaak zeer gaarne rechtshulp zou verlenen, maar dat ontbreken 'doodstrafclausule' in het Indonesische rechtshulpverzoek vooralsnog een barrière vormt voor volledige informatieverstrekking aan Indonaut. MinJus lichtte toe dat noodzaak clausule wortelt in het anti-doodstraf standpunt van de EU; hiermee kan niet de hand worden gelicht, aangezien minister van Justitie hierdoor in aanvaring zou kunnen komen met het parlement. 102 e toonde begrip voor het ontstane dilemma, 102 a

Hij benadrukte dat Indonesië zeer groot belang hecht aan voortgang op het dossier Munir, mede gezien de aandacht van de hoogste politieke autoriteiten, parlement en samenleving voor deze zaak.

Tijdens overleg 's middags ten departemente waren alle bovengenoemden m.u.v. hoofdofficier 102 e aanwezig. Ook het uit zeven leden bestaande Indonesische onderzoeksteam nam deel aan de bijeenkomst.

DGRC verwoordde namens BZ en MinJus maximale commitment om oplossing te vinden voor de impasse rond de doodstrafclausule. 102 e reageerde met de overhandiging van het originele rechtshulpverzoek, dat MinJus 23 november per fax was toegegaan. Nogmaals de politieke context belichtend verzocht hij voorts om formele overdracht van het gewaarmerkte originele toxicologische eindrapport van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI), om zeer spoedige overhandiging van alle overige forensische documenten en processen-verbaal in de zaak Munir en om stappen die het onderzoeksteam in staat zouden stellen zijn werk in NL te beginnen. 102 e MinJus toonde

zich binnen de mogelijkheden van het moment tot alle medewerking bereid en deelde mee dat hem het integrale dossier Munir van het parket Haarlem nog tijdens het overleg zou worden aangereikt. Na ontvangst hiervan stelde hij BZ het complete dossier ter hand.

Geconstateerd werd uiteindelijk dat uit het dossier van het parket reeds de uitsluitend forensische documenten konden worden overgedragen die op geen enkele wijze te relateren zijn aan mogelijk verdachte personen. Ook werd toegezegd dat spoedig overleg M/Donner zal plaatsvinden om uit de impasse over de doodstrafclausule te geraken, dat het onderzoeksteam besprekingen met het NFI heden 26 november kan aanvangen en dat eveneens vandaag PLV. DG IJzerman van MinJus 102 e 102 e ontvangt. Na de besprekingen zijn in kleine ceremonie aan Politieke Raad Indonesische ambassade vijf onderzoeksdocumenten overhandigd, waaronder het originele toxicologische eindrapport waar 102 e expliciet om had verzocht.

Nota

VERTROUWELIJK

Aan de Minister van Justitie

Datum

Paraaf

Door tussenkomst van SG

DG DGIIV

Van Directeur DISAD

d.t.v. hoofd BIRS

Concipiënt 102e en 102e

Doorkiesnummer concipiënt 48 24

Datum 30 november 2004

Kenmerk DDS 5323096

Bijlage(n) -

Onderwerp Stand van zaken dossier Munir tbv spoeddebat TK op
30/11/ 04Gevraagde
beslissing Ter informatie

In vervolg op de nota van 26 november jl. doe ik u t.b.v. het spoeddebat over de zaak Munir van vanavond, van 19.00 - 21.00 u., nog toekomen: het juridisch kader en een chronologisch verslag.

Met het ministerie van Buitenlandse Zaken is afgesproken dat u zal ingaan op vragen over:

- De rechtsmacht die Nederland ontbeert om zelf strafrechtelijk onderzoek te doen (zie onder 1);
- De tijd die het Nederlands onderzoek naar de doodsoorzaak heeft geveerd (zie onder 2 en 3);
- beschikbaarstelling door Nederland van het onderzoeksrapport aan nabestaanden of mensenrechtenorganisaties (zie onder 4).

1. Juridisch kader

Ontbreken van rechtsmacht om in Nederland te vervolgen

7.29 u. melding bij KMAR dat in het vliegtuig van binnenkomende vlucht GA 974 vanuit Jakarta/Singapore een man is overleden. Munir was op uitnodiging van het ICCO onderweg naar Nederland ivm een studie van 18 maanden aan de Universiteit van Utrecht.

8.30 u. verhoor van medepassagier door KMAR Schiphol/Operationele Recherche. Volgens deze verklaring zou Munir om 6.05u. zijn overleden, in het luchtruim van Roemenië. (pv opgemaakt)

8.40 u. verhoor van medepassagier door KMAR Schiphol/Brigade Algemene Politiedienst (pv opgemaakt).

9.42 u. verhoor door KMAR Schiphol/Brigade Algemene Politiedienst van medepassagier van Munir, Nederlandse hartchirurg (pv opgemaakt).

11.40 u. Gemeentelijke Lijkschouwer kan niet vaststellen dat het om een natuurlijke dood gaat. Vastgesteld wordt dat Munir op 7 september 2004 omstreeks 6.30 u. is overleden. Gelet op de Wet op de Lijkbezorging gelast de OvJ te Schiphol dat sectie wordt verricht.

Onderzoek door KMAR Schiphol/Operationele Recherche, medicalkit en verhoorgetuige (pv opgemaakt).

12.30 stoffelijk overschot van Munir is in beslaggenomen

8 september

8.15 u. stoffelijk overschot wordt onder begeleiding overgebracht naar het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) voor een sectie.

16.15 u. stoffelijk overschot wordt overgebracht naar het mortuarium van Schiphol. De uitslag van de sectie wordt, omdat het onderzoek nog loopt, niet vermeld. Toxicologisch onderzoek wordt nog gedaan. Uitslag is ongeveer 6 weken na de sectie.

9 september

Technisch sporenonderzoek op laptop van Munir door KMAR Schiphol/Bureau Technische Recherche (pv opgemaakt).

Verhoor van getuige, Indonesische journalist/mensenrechtenactivist, door KMAR Schiphol/Brigade Algemene Politiedienst (pv opgemaakt)

Verhoor van getuige, door KMAR Schiphol/Operationele Recherche (pv opgemaakt).

Verhoor van getuige, de weduwe van Munir door KMAR Schiphol/operationele recherche (pv opgemaakt).

Onderzoek door KMAR Schiphol/Operationele Recherche naar de bagage van Munir (pv opgemaakt).

Onderzoek door KMAR Schiphol/Bureau Technische Recherche naar inbeslaggenomen en veiliggestelde SIM kaart (een lijst met 20 namen) (pv opgemaakt).

10 september

Indonesische ambassade verzoekt om assistentie en samenwerking om het stoffelijke overschot van Munir naar Indonesië te zenden.

14 september

Via Interpol verzoekt Indonesië om informatie over de zaak Munir (politieonderzoek, doodsoorzaak, verblijfplaats van de overledene, andere relevante informatie)

17 september

per e-mail verzoekt de weduwe van Munir KMAR/OM om informatie over de autopsie. Uit de e-mail blijkt dat het lichaam van Munir is begraven.

1 oktober

Het voorlopig toxicologisch rapport van het NFI verschijnt: er zijn sporen van arseen in het lichaam van Munir aangetroffen. Er wordt een tweede, een specifiek toxicologisch onderzoek gestart, waarvan de uitslag op zijn vroegst over twee weken bekend zal zijn. Het ministerie van Justitie (BIRS) wordt om 16.00 u. hiervan in kennis gesteld door het OM in Haarlem. Gelet op het feit dat Nederland geen rechtsmacht heeft om de zaak zelf te vervolgen 102a

[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] BZ gaf aan op bericht van het OM te wachten 11 [REDACTED] [REDACTED]

Oktober

4 okt. brief

Verdere contacten BIRS, BZ en parket-generaal

13 oktober

Brief van het College van procureurs-generaal aan MvJ met het (officiële) bericht dat Munir niet natuurlijke dood is gestorven door arseenvergiftiging dat Nederland geen rechtsmacht heeft terzake de verdenking van een strafbaar feit jegens Munir. Verzocht wordt het ministerie van BZ te verzoeken de Indonesische autoriteiten via de diplomatieke kanalen te informeren en aan te bieden dat aan eventuele rechtshulpverzoeken van de zijde van Indonesië aan Nederland uitvoering zal worden gegeven.

19 oktober

N.a.v. brief van 13 oktober 2004 wordt het College van procureurs-generaal om ambtsbericht verzocht. Verzocht wordt om volledige informatie over wat er na 7 september 2004 is gebeurd om de doodsoorzaak vast te stellen. Tevens wordt verzocht de reeds beschikbare informatie te verstrekken. Gelet op het bezoek van de Minister van BZ aan Indonesië, wordt BZ geïnformeerd over de stand van zaken. Daarbij wordt verzocht aan de Indonesische autoriteiten mede te delen dat momenteel onderzoek gaande is naar de doodsoorzaak van Munir en dat zodra onderzoek is afgerond nadere informatie zal worden verstrekt.

26 oktober

Brief van het College van procureurs-generaal aan MvJ. Aangegeven wordt dat nog aanvullend onderzoek gaande is naar de exacte concentratie en naar andere stoffen. Voorts wordt vermeld dat het NFI heeft aangegeven het onderzoek in week 44 af te ronden en in week 45 te zullen rapporteren.

8 november

Brief van het College van procureurs-generaal aan MvJ, waarbij het definitieve rapport van het NFI, gedateerd op 4 november 2004, wordt doorgezonden. In overweging wordt gegeven om bij eventuele doorgeleiding van informatie uit het rapport naar derden, zoals BZ, bijzondere aandacht te besteden aan de gevoeligheid van de zaak.

202009/20 november 2004

Kamervragen gesteld.

9 november

Brief aan BZ, waarbij definitieve NFI rapport wordt doorgezonden. Verzocht wordt de Indonesische autoriteiten het rapport te doen toekomen en van een eventuele reactie en/of vervolgactiviteiten op de hoogte te worden gehouden. Aangegeven wordt dat als de Indonesische autoriteiten in het NFI rapport aanleiding zien om tot strafvervolgning over te gaan, via een rechtshulpverzoek om overige in Nederland aanwezige informatie kan worden verzocht. Daarbij wordt opgemerkt dat in overleg met BZ dan zal worden gezien of aan zodanig verzoek kan worden voldaan.

11 november

Bericht van BZ dat de Nederlandse ambassadeur in Jakarta op 11 november 2004 het rapport met Engelse vertaling aan de Indonesische autoriteiten heeft aangeboden. Bericht via BZ dat Indonesië op 15 november een team naar Nederland wil sturen voor nader onderzoek naar het overlijden van Munir. Hierop is door BIRS aangegeven dat de Indonesische autoriteiten daarvoor eerst een rechtshulpverzoek moeten doen. Aangegeven werd hoe een dergelijk rechtshulpverzoek zou moeten luiden en van wie dit afkomstig zou moeten zijn. Het verzoek van de Indonesische delegatie is hierop uitgesteld.

16, 17 en 19 november

Kamervragen gesteld.

19 november

Aankomst Indonesische delegatie.

22 november

Ontvangst van Indonesisch rechtshulpverzoek, zonder "doodstrafgarantie".

24 november

Bij brief van 24 november 2004 aan de Tweede Kamer zijn alle kamervragen over de kwestie Munir beantwoord.

25 november

Lunch en vervolgbijeenkomst met Indonesische delegatie, vertegenwoordigers van BZ en Justitie. Verstrekking van 5 documenten aan de Indonesische delegatie: 1) het lijkschouwingrapport, 2) het voorlopige sectierapport, 3) het definitieve sectierapport, 4) het eerste toxicologisch rapport en 5) het definitieve toxicologisch rapport.

26 november

Informele ontmoeting op het Nederlands Forensisch Instituut, tussen de bij het onderzoek betrokken Nederlandse toxicoloog en Indonesische forensische experts, van 15.00 - 18.00u. Daarbij was er gelegenheid zijn vragen te stellen naar aanleiding van het reeds eerder verstrekte NFI rapport. Van Indonesische zijde is aangegeven dat zij veel waardering hebben voor de kwaliteit van het rapport en de toelichtende gesprekken.

3. Waarom heeft het onderzoek zo lang geduurd?

Indien de vraag wordt gesteld waarom het onderzoek naar de doodsoorzaak in Nederland zo veel tijd heeft gevergd, kunt u het volgende aangeven. Na de uitslag van de sectie op 8 september 2004 heeft het OM besloten dat toxicologisch onderzoek moest worden verricht. Dit zou ongeveer zes weken in beslag nemen. Voorlopige conclusie van dit onderzoek was op 1 oktober 2004. Naar aanleiding van deze conclusie is een tweede, specifiek toxicologisch onderzoek gestart. Het definitieve rapport, gedateerd op 4 november 2004, is bekend gemaakt op 8 november 2004 en de volgende dag doorgestuurd aan BZ.

4. Beschikbaarstelling onderzoeksrapport aan nabestaanden en derden

In de antwoorden aan de Tweede Kamer is hierover het volgende geschreven.

"Indien - zoals in het geval van de heer Munir - een onnatuurlijke dood is geconstateerd, zijn er zwaarwegende juridische gronden om de onderzoeksgegevens niet aan anderen dan justitiële autoriteiten beschikbaar te stellen. In de eerste plaats is in zo'n situatie strikt genomen niemand uitgesloten van verdenking, ook de familie en de naaste

omgeving van het slachtoffer niet. Voorts zou de familie het onderzoeksrapport in de publiciteit kunnen brengen. Als dat gebeurt kan de dader aan de hand van gegevens uit het rapport sporen wissen. Dit laatste zou uiteraard het gerechtelijk onderzoek kunnen hinderen. De Nederlandse regering heeft de Indonesische autoriteiten bij de overhandiging van het NFI-rapport verzocht de familie van de heer Munir zo spoedig mogelijk op de hoogte te brengen. De Indonesische autoriteiten hebben de familie van de heer Munir het rapport ter inzage aangeboden. Tevens zijn de Indonesische autoriteiten naar aanleiding van het NFI-rapport een strafrechtelijk onderzoek gestart. Het is dan ook aan hen om te beoordelen wanneer en aan wie zij welke informatie willen verstrekken."

Directoraat-Generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

The Attorney General of the Republic Indonesia,
10 2 e

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 99
www.justitie.nl

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

10 2 e

24 december 2004

KLR-I-2004027593

R-196/A/E/11/2004

Rechtshulpverzoek naar aanleiding van de dood van de heer Munir

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Naar aanleiding van uw verzoek om rechtshulp inzake het strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding van de dood van de heer Munir, bericht ik u als volgt.

Het verzoek tot rechtshulp is niet gebaseerd op een verdrag en betreft een feit waarvoor in Indonesië de doodstraf kan worden opgelegd. Gelet hierop meld ik u het volgende.

Nederland kan aan een rechtshulpverzoek strekkende tot het uitoefenen van dwangmiddelen of tot een verhoor onder ede slechts uitvoering geven op grond van een verdrag. Nu er tussen Nederland en Indonesië met betrekking tot het strafbare feit waarvoor rechtshulp verzocht wordt, geen verdrag van kracht is, kan Nederland slechts uitvoering geven aan het rechtshulpverzoek voorzover daarvoor geen dwangmiddelen of verhoor onder ede noodzakelijk zijn.

Op 11 november 2004 heeft de Nederlandse ambassade in Indonesië een afschrift van het definitieve toxicologisch rapport van het Nederlands Forensisch Instituut, met Engelse vertaling, aan de Indonesische autoriteiten aangeboden. Vervolgens is een Indonesische delegatie naar Nederland afgereisd. Tijdens dit bezoek, vanaf 19 november jl., hebben ontmoetingen plaatsgevonden met vertegenwoordigers van mijn departement en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op 25 november 2004 is aan de

Indonesische delegatie de volgende informatie verstrekt: 1) het lijkschouwingrapport, 2) het voorlopige sectierapport, 3) het definitieve sectierapport, 4) het eerste toxicologisch rapport en 5) het origineel van het definitieve toxicologisch rapport. Tevens heeft er op 26 november 2004 op het Nederlands Forensisch Instituut een ontmoeting plaatsgevonden tussen de betrokken Nederlandse toxicoloog en Indonesische experts. Daarbij was er ruime gelegenheid tot het stellen van vragen naar aanleiding van het reeds eerder verstrekte rapport van het Nederlands Forensisch Instituut. Het NFI heeft overigens aan mij aangegeven dat het daar aanwezige materiaal niet zal worden vernietigd totdat wordt bericht dat daartoe kan worden overgegaan.

Ik ben me terdege bewust van het belang dat met deze zaak is gemoeid. Echter het verlenen van verdere rechtshulp in een zaak die mogelijk leidt tot de tenuitvoerlegging van de doodstraf, acht ik in strijd met de verplichtingen die voor Nederland voortvloeien uit het Europees verdrag voor de rechten van de mens en dan met name het zesde Protocol bij dit verdrag.

De uitvoering van verdere rechtshulp is dan ook enkel mogelijk indien de garantie wordt verstrekt dat, indien de bij de uitvoering van het rechtshulpverzoek vergaarde gegevens in de onderhavige strafzaak tijdens het onderzoek ter terechtzitting als bewijsmiddel worden ingebracht en de doodstraf wordt opgelegd, deze niet zal worden ten uitvoer gelegd.

Ik verzoek u dan ook - als meer rechtshulp wordt gewenst dan de reeds verstrekte informatie - mij deze garantie te doen toekomen. Na ontvangst van die garantie zal ik de officier van justitie verzoeken tot verdere uitvoering van het rechtshulpverzoek over te gaan.

De Minister van Justitie

10 2 e

Relevante passages uit het verslag van de tweede Senior Officials Meeting tussen Nederland en Indonesië d.d. 10-01-2005:

Samenvatting

Tijdens de tweede bilaterale Senior Officials Meeting tussen Nederland en Indonesië werd vooral gesproken over **ander onderwerp** ; de zaak Munir, **ander onderwerp**

Bericht

Met betrekking tot de Munir zaak gaf **10 2 e** aan te hopen dat er een modus tussen de Nederlandse en Indonesische regering gevonden kon worden waarbij het resterende, **10 2 a** bewijsmateriaal toch overgedragen zou kunnen worden. Volgens **10 2 e** zou het daarbij gaan om specimen van Munir's lichaam en de verhoorverslagen van de Nederlandse politie.

ATTORNEY GENERAL
OF THE REPUBLIC OF INDONESIA

Kepolisian Agung I.L.I.
Jl. Sultan Hassanudin No. 1
Kebayoran Baru,
Jakarta 12160, Indonesia
Telp. (021) 7208557
Fax. (021) 7250213

(Informal Translation)

Number : R-1 003 /A/C.9/01/2005
Classification : Confidential / Urgent
Attachment :
Re : Request for further legal assistance.

Jakarta, 11 January 2005

MINISTER OF JUSTICE
OF THE NETHERLANDS
THE HAGUE

Excellency,

In accordance with the letter No. KIR-1-2004027593 date 24 December 2004, Re : *request for legal assistance concerning the death of Mr. Munir*, we would like to convey our highest gratitude for attention, assistance and co-operation of Your Excellency (Ministry of Justice), Ministry of Foreign Affairs and Dutch Forensic Institute in facilitating the deliverance of five important documents regarding preliminary investigation process and investigation process of Munir's case, which will support the process of prosecution of the case.

Indonesian law enforcers still require further legal assistance concerning the preliminary investigation process and investigation process of the murder of Mr. Munir.

Further legal assistance, hopefully, can be given by Dutch government as it is critical in supporting Indonesian law enforcers in order to accomplish preliminary investigation process and investigation process of the case, with consideration that the death penalty against the suspect / the defendant (if it is revealed) in the murder case of Mr. Munir, are as follows :

- Technically, Prosecutor can make multi-layered indictment in charging the murderer of Mr. Munir, namely, primary charge of pre-meditated murder and secondary charge of second degree murder.
- In case primary charge can be proved before the court, the secondary charge is unnecessary to be proved. As a result, the defendant will be convicted by maximum penalty in primary charge.
- The heaviest maximum penalty is a maximum penalty for primary charge (pre-meditated murder), i.e. death penalty.
- In trial hearing, if mitigating factor can be found against the defendant, technically, it may be a possibility for Public Prosecutor not to prosecute the defendant with the maximum penalty.

- The Prosecutor's prosecution will act as a fundamental consideration by the Panel of Judge in Issuing its verdict. In case the Panel of Judge approves for Prosecutor's prosecution, the court will not reach the verdict to apply maximum penalty.
- Otherwise, if Panel of Judge has a different opinion with Prosecutor, and apply maximum penalty in its verdict based on pre-meditated murder charge, the convict has a right to ask presidential pardon (clemency) to the President of Republic of Indonesia, to receive lower penalty or modification of punishment.

We are confident that Your Excellency had understood the meaning of law enforcement in endeavor of seeking the truth and upholding the justice in this case. Accordingly, assistance from Your Excellency is expectantly needed in order to accomplish this case based on the law and justice. Hence, for each contribution had been given, allow us once more to convey our greatest appreciation.

Please accept, Excellency, the assurance of my highest consideration.

ATTORNEY GENERAL OF REPUBLIC OF INDONESIA

102 e

Cc:

1. President of the Republic of Indonesia ;
 2. Minister of Foreign Affairs of the Republic of Indonesia;
 3. Minister of Law and Human Rights of the Republic of Indonesia;
 4. Head of National Police of the Republic of Indonesia;
 5. File.
-

MINISTER FOR LAW AND HUMAN RIGHTS
REPUBLIC OF INDONESIA

Dossier	KLR-1.2004027593
Datum	27 JAN. 2005
Nummar	102 e

Our Ref : M-UM.01.06-16
Date : January 19, 2005

H.E. Minister of Justice of the Royal Netherlands

Your Excellency,

On behalf of the Government of the Republic of Indonesia, we present our compliments to Government of the Royal Netherlands and have the honour to formally request to the relevant authorities in the Royal Netherlands regarding request for Mutual Legal Assistance in relation to the decease of Mr. MUNIR.

This request is based on the suspicion that Mr. MUNIR, 39 year of age, the Indonesian Activist of Human Rights, was died on his flight from Jakarta to Amsterdam on September 7, 2004.

Presently, the Indonesian Police is investigating the case and makes an effort to obtain evidence in accordance with article 5 paragraph 1 Law No 8/1981 regarding the Indonesian Criminal Procedure Code. Based on the above considerations, we submit our request to the relevant authorities in the Royal Netherlands to obtain:

1. The evidence of the Mr. Munir's remains;
2. The official document of the witness's testimony;
3. The Doctor's kit including any equipments used in the examination of the case; and
4. The extended time period for the deposit of the evidence. This request is based on our understanding that the time period for the evidence deposit under the Dutch Law is 6 months. Therefore, the time period of the deposit can be extended until the evidence is handed over to Indonesian's government.

- 2 -

Having no bilateral agreement for mutual assistance in criminal matters yet between Indonesia and the Royal Netherlands, we are able to assure you that Indonesia would be readily available for similar assistance sought by the Royal Netherlands on reciprocal basis.

We greatly appreciate for your kind attention and cooperation with respect to our above request.

CC.

1. 102 e [redacted]
Minister of Foreign Affairs of the Republic of Indonesia
2. 102 e 1 [redacted]
The Indonesia Head Police

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Bezoek M aan Indonesië op 4-6 feb/Indonaut willen Munir zaak **ander onderwerp**

Van: JAK-PA

Aan: PS; DGRC; DAO; DPZ; DMV; DVL; COL; BAN; KLL;
Datum: 31-01-2005 09:39:23
Kenmerk: Jak 021
Opsteller: 102e

Afgestemd met: HPA, GM
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Actie / Instructie
Gewenste actie: Voorbereiding spreekpunten t.b.v. M en toezending formulering doodstrafclausules.

Samenvatting:

Mbt aankomend bezoek M aan Jakarta en gesprek met Minister 102e graag uw aandacht voor wens Indonesische autoriteiten om tijdens a.s. bezoek concreet zaken te doen met M mbt overhandigen resterende bewijsmateriaal in de zaak Munir. 11

Bericht:

Heden, 31 januari, hadden politieke raad en medewerker op hun verzoek een gesprek op Ministerie van Buitenlandse Zaken met 102e over aankomend bezoek M aan Jakarta en Aceh. Naast afspraken over de logistiek van het programma, bracht zij de volgende punten naar voren, waarover de indonaut inhoudelijk van gedachten willen wisselen.

ander onderwerp

2. Zaak Munir

weede punt dat Minister Wirajuda aan de orde zal stellen is de zaak Munir. De
resische autoriteiten willen dat NL z.s.m. nadere medewerking verleent aan het
zoek naar de dood van deze mensenrechtenactivist door het overhandigen van het
rende bewijsmateriaal. De Minister van Justitie en de Procureur Generaal 102 e zouden
SOM van 10 januari een brief hebben gestuurd aan het NL Ministerie van Justitie waarin
nogmaals om NL medewerking had verzocht. 102 a, 102 e

Het was dan ook van groot politiek belang dat er
gang in het onderzoek en de vervolging zit. 11

s nogmaals de NL positie mbt het overhandigen van het bewijsmateriaal uiteengezet
die tijdens de afgelopen SOM op 10 januari door DGRC ook al is overgebracht aan DG
di. 102 e was zich bewust van de gevoeligheden rond de doodstraf 11

nentaar:

11

MODE = MEMORY TRANSMISSION

START=01-FEB 17:52

END=01-FEB 17:56

FILE NO. = 194

STN NO.	COM	ADDR NO.	STATION NAME/TEL.NO.	PAGES	DURATION
001	OK	<10>	JAKARTA	002/002	00:01'34"

-Min. For. Aff. DAO -

***** -MFA DAO - *** -31 70 3485323- *****

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

Faxbericht

Directie Azië en Oceanië
Afdeling Zuidoost-Azië en Oceanië
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Aan HPA Jakarta
SPOED!

Van DAO/ZO

Tel. 070-348 102 e

Fax 070-348 5323

C.c.

102 e @minbuza.nl

www.minbuza.nl

Fax 88529 (verkort)

Datum 1 februari 2005

Pagina's 2 (inclusief dit voorblad)

Betreft Bezoek M – Doodstrafgarantie in zaak Munir
Referte Jak 021 van 31/1

Bijgaand zojuist van MinJus ontvangen 'dossierbijdrage', incl. doodstraf-clausule ander onderwerp
Gaame spoedige doorgeleiding tekstvoorbeeld aan
DEPLU (102 e), mede t.b.v. Minister 102 e en PG 102 e

Vriendelijke groet,

102 e

102 e

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - Justitie - Bezoek M - Zaak Munir
Van:

Aan: JAK-CDP; JAK
Datum: 04-02-05 3:56:09 PM
Kenmerk: DAO-090/05
Opsteller: 102 e

Afgestemd met: Plv. DGRC
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Immediate
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Actie / Instructie
Referte: Jak 021 + fax DAO/ZO van 01-02-05
Deadline: ter doorgeleiding aan M
Gewenste actie: Toevoeging aan spreekpunt in dossier M / onderhoud M-102 e / zaak Munir

Samenvatting: 102 e
Toevoeging aan spreekpunt voor gesprek M-102 e in Jakarta op 5/2

Bericht:

Donderdag 3 februari jl. presenteerde 102 e Indonesische ambassade h.t.s. bij hoofd Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken (BIRS) van MinJus een tekstvoorstel voor de doodstraf-clausule die NL als voorwaarde stelt voor overhandiging van het resterende bewijsmateriaal in de zaak Munir.

102 a

102 a

11 Voor de twee vorige maand uit Jakarta ontvangen brieven van resp. PG 102 e en minister van Justitie 102 e in reactie op de brief van minister Donner van 24 december jl. gold dat de eerste onvoldoende doodstraf-garantie had geboden, terwijl de tweede zich had beperkt tot een verzoek om meer rechtshulp zonder formulering van enige doodstraf-clausule.

ander onderwerp

11

Relevante passages uit het verslag van een bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken aan Indonesië, d.d. 05-02-2005:

Samenvatting

Op 4 en 5 februari bracht M een bezoek aan Jakarta, te volgen door een bezoek aan rampgebied in Aceh op 6 februari. Tijdens het bezoek werd onder meer gesproken met VP 10 2 en Minister van Buitenlandse Zaken 10 2 e over ander onderwerp

de zaak Munir.

Bericht

M stelde de zaak Munir aan de orde en wees op de formule die 10 2 a aanvaardbaar was geweest bij het verkrijgen van rechtshulp inzake niet-uitvoering van de doodstraf. Van Indonesische kant werd de wens uitgesproken dat Nederland het nog resterende bewijsmateriaal spoedig kon overhandigen 10 2 a Gesprekken zullen de komende tijd worden voortgezet.

JAKSA AGUNG
REPUBLIK INDONESIA

Number : R - 059/A/JA/02/2005.
Classification : Confidential / Urgent
Attach : -
Subject : Request for legal assistance
on Munir case.

Jakarta, 25 February 2005.

**H.E. MINISTER FOR JUSTICE
FOR THE KINGDOM OF
THE NETHERLANDS
THE HAGUE**

Your Excellency,

With reference to your letter dated 24 December 2004 and my letters dated 22 November 2004 and 11 January 2005 as well as the letter of Minister for Law and Human Rights of the Republic of Indonesia dated 19 January 2005, I would like to reiterate that the legal assistance rendered by your Government is very important to the completion of the investigation of the death of Mr. Munir.

In response to your request, I should like to inform you that the requested remaining information and materials related to the death of Mr. Munir is for the purpose of police investigations which may or may not be used in the trial. If such information and materials are to be used at the trial as evidence and that if a penalty verdict is handed down against perpetrator of the murder of Mr. Munir, the Government of the Republic of Indonesia guarantees that it will undertake following the relevant Indonesian procedures to have the death penalty not executed.

Please, accept, Excellency, the assurance of my highest consideration.

**THE ATTORNEY GENERAL
OF THE REPUBLIC OF INDONESIA**

10 2 e

**EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA**

8, Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No.012 /POL/WA/III/05

The Hague, 01 March 2005

Mr. A. Ijzerman
Director, International Criminal
Affairs and Drugs Policy Department
Ministry of Justice
Schedeldoekshaven 100
P.O. Box 20301
2500 EH Den Haag
F: 070.370.79.99

Dear Mr. Ijzerman,

It has been both my pleasure and honour to have the availed opportunity to be acquainted with you as we both share and exchange views productively during our meeting last 21 February 2005.

As agreed during our meeting, allow me formally to reiterate our sincere request to obtain the list of evidences still under the possession of respective Dutch authorities regarding the case of the late Mr: Munir. It is our earnest hope that you could provide us the requested information to expedite the investigation process and other relevant legal technicalities for the aforesaid case.

For your information, the Attorney General has signed a new letter to the Netherlands Minister of Justice in subsequent to your proposals made as discussed during our meeting. The original letter will be presented in due course.

Thanking you for your kind attention on this important subject and earnest cooperation as I look forward for a favourable response on this matter, I remain.

Yours sincerely

10 2 e

cc:

10 2 e

Asia and Oceania Division
Ministry of Foreign Affairs
of the Kingdom of the Netherlands
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC The Hague
F: 070.348.53.23

From: 10.2 e
Sent: Friday, 18 March 2005 11:04 AM
To: 10.2 e @minjus.nl
Cc: 10.2 e
Subject: Munir

Inhoud Dossier Ken.M
arech.in.k...

Dag 10.2

Begreep inmiddels van 10.2 e dat ambassadeur 10.2 e in de gelegenheid is om minister Donner vandaag 17.30 uur te zien. Zoals afgesproken hierbij de inhoudsopgave van het bij ons in de kluis berustende marechaussee-dossier. Wij hebben 10.2 e deze inhoudsopgave op 2 maart jl. overhandigd.

Hart. groet,

10.2

File on the investigation by the *Koninklijke Marechaussee* at Schiphol airport into the death of Munir, handed over by the Netherlands Ministry of Justice to the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, on 25 November 2004

The file contains the following original reports:

- Loop proces-verbaal (course of events)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by deputy *brigade-commandant Algemene Politiedienst* 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by *wachtmeester der Koninklijke Marechaussee* 102)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by *wachtmeesters* 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by *wachtmeester* 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen getuige 102 e (report on the statement of 102 e)
- Proces-verbaal getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal van identificatie getuige 102 e (report on the identification by 102 e)
- Proces-verbaal van identificatie getuige 102 e (report on the identification by 102 e)
- Verslag niet-natuurlijke dood (report on a death from unnatural causes by the coroner of the Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam) **copy handed to the Indonesian authorities on 25 November 2004**
- Proces-verbaal van onderzoek medical kit (report on the investigation of the medical kit on board of flight GA974 from Jakarta/Singapore on 7 September 2004)
- Proces-verbaal van onderzoek gsm (102 c)

- Proces-verbaal van onderzoek bagage/geld (report on the investigation of the luggage, including money)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige Suciwati (report on the statement of witness Suciwati)
- Proces-verbaal technische recherche aan boord vliegtuig (report on the investigation on board flight GA974 by the technical criminal investigation dept.)
- Proces-verbaal technische recherche sporenonderzoek (report on the 'traces' investigation – including laptop - by the technical criminal investigation dept.)
- Kopie verklaring van geen bezwaar (copy of the document on the release of the body for burial or cremation)
- Rechtshulpverzoek Interpol Jakarta (fax from NCB-Interpol Jakarta requesting confirmation on the death of Munir and further information)

Memorandum

ter informatie

Aan

M

Datum

18 maart 2005

Van

Wvd. DAO

Kenmerk

DAO-211/05

Via

102 e

C.c.

S, DGRC, DGPZ, HMA Jakarta

Afgestemd met

Betreft

Indonesië: akkoord MinJus in zaak Munir /
 ander onderwerp

Aanleiding

- Bericht dat minister Donner het Indonesische verzoek om rechtshulp in de zaak Munir heeft ingewilligd.
- ander onderwerp

Kern/samenvatting

1. Vanochtend is vernomen dat minister Donner akkoord is met de jongste door Indonesië overlegde verklaring m.b.t. het niet uitvoeren van een eventuele doodstraf in de zaak van de op weg naar NL vermoorde Indonesische mensenrechtenactivist Munir. Dit impliceert dat NL het door Indonesië ingediende verzoek om rechtshulp in deze zaak zal honoreren en het nog in NL resterende bewijsmateriaal zeer binnenkort aan de Indonesische autoriteiten kan worden overgedragen. De minister van Justitie ontvangt vandaag (einde middag) de Indonesische ambassadeur om hem hiervan in kennis te stellen. In uw contacten met uw Indonesische ambtgenoot 102 e is de zaak Munir diverse malen aan de orde geweest.
2. ander onderwerp

Bijlagen

1. ander onderwerp

Opgesteld door DAO/ZO 102 e) Toestel 070-348 102 e

71897

10 2 e

From: 10 2 e
 Sent: Friday, 18 March 2005 9:06 PM
 To: 10 2 e
 Cc: JAK-PA; 10 2 e
 Subject: Munir / rechtshulpverzoek ingewilligd

Importance: High

Woordvoeringslijn
 Munir1.doc

10 2

Je zult het inmiddels ook via 10 2 e hebben vernomen: ontvingen vanochtend het bericht dat minister Donner akkoord is met de jongste doodstrafclausule van Indonaut. Het Indonesische rechtshulpverzoek in de zaak Munir is hiermee gehonoreerd. Vandaag einde middag heeft Donner dit ambassadeur 10 2 e n een persoonlijk onderhoud meegedeeld. De ambassadeur heeft bij die gelegenheid nog een toelichting verstrekt op het mandaat van de openbare aanklager in Indonesië om de doodstraf te vragen en het prerogatief van de president om te besluiten dat deze straf niet zal worden uitgevoerd. Donner heeft aangegeven dat de nog in NL resterende gegevens uit het onderzoek naar de dood van Munir (processen-verbaal, specimen van het NFI) op zeer korte termijn zullen worden overgedragen. Naar verluidt is het gesprek in uitstekende sfeer verlopen.

Vernam van DVL dat 10 2 e Munir-item voorbereidt t.b.v. NOS-journaal morgen 19 maart. In dat licht heeft volgens bijgaande lijn woordvoering plaatsgevonden naar de NOS. Deze lijn kan ook worden gebruikt voor een evt. persverklaring van de ambassade. Verder kan deze lijn dienen als richtsnoer voor het onderhoud met Ibu Suciwati a.s. maandag.

Maandag 21 maart zal overleg plaatsvinden over de praktische invulling van de overdracht. MinJus zal PG 10 2 e per brief meedelen dat het rechtshulpverzoek is ingewilligd.

Met vriendelijke groet,

10 2

-----Original Message-----

From: 10 2 e
 Sent: Friday, 18 March 2005 6:13 PM
 To: 10 2 e
 Cc: 10 2 e
 Subject: FW: Woordvoeringslijn Munir1

Collega's,

Bijgaand ww lijn zoals deze door MinJus gebruikt wordt. Vooralsnog alleen tegen NOS, omdat zij erom gevraagd hebben. Uiteraard desgevraagd ook aan anderen. Nederlandse media kunt u doorverwijzen naar het Ministerie van Justitie in Den Haag.
 Met groet,

10 2 e

Ministerie van buitenlandse zaken

070-348 10 2

10 2 e @minbuza.nl

-----Original Message-----

From: 10 2 e @minjus.nl]
 Sent: Friday, 18 March 2005 6:04 PM
 To: 10 2 e @minbuza.nl
 Subject: Woordvoeringslijn Munir1

Justitie

Ministerie van Justitie

Nederlands Forensisch Instituut

T

Aan

Directie Internationale Strafrechtelijke
Aangelegenheden en Drugsbeleid

Faxbericht

Ter attentie van

10 2 e

Faxnummer

10 2 e

Van

Doorkiesnummer(s)

10

10 2 e

Datum

21 maart 2005

Aantal pagina's

1 (incl. deze pagina)

Ons kenmerk

2004.09.08.036

Uw kenmerk

KLR-I-2004027593

Postadres: Postbus 24044,

2490 AA Den Haag

Bezoekadres:

Laan van Ypenburg 6

2497 GB Den Haag

Telefoon: (070) 888 66 66

Telefax: (070) 888 65 55

www.forensischinstituut.nl

Info@nfi.minjus.nl

Dear 10 2 e

Herewith I send you a list of the materials present at the NFI:

- Stomach contents
- Small intestinal contents
- Bile
- Urine
- Blood: heart and femoral
- Liver
- Brain tissue
- Vitreous humor
- Hair samples
- Blood (sample on special DNA paper)

With kind regards,

10 2 e

Directoraat-Generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
DGRC

DAO/ZO

T.a.v. 102 e

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100

2511 EX Den Haag

Telefoon (070) 3 70 79 11

Fax (070) 3 70 79 45

www.justitie.nl

PER BODE

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

102 e

+31 (0) 70 370 102 e

102 e@minjus.nl

21 maart 2005

KLR-I-2004027593

Overzicht NFI materiaal
Zaak Munir

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u slechts
één zaak in uw brief
behandelen.

Met verwijzing naar het rechtshulpverzoek van de autoriteiten van de Republiek Indonesië inzake P. Munir, geboren op 8 december 1965, doe ik u hierbij toekomen een overzicht van het bij het Nederlands Forensisch Instituut aanwezige materiaal betreffende de onderhavige zaak. Ik verzoek u dit overzicht, met het reeds eerder aan u verstrekte originele dossier van de Koninklijke Marechaussee te Schiphol en bijgevoegde brief aan de Indonesische justitiële autoriteiten, zo spoedig mogelijk naar de Indonesische autoriteiten door te geleiden.

De minister van Justitie,
namens deze

102 e

Directorate-General for International Affairs and Immigration

Postal address: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

102 e

Attorney General of the Republic of Indonesia

Address for visitors

Schedeldoekshaven 100

2511 EX Den Haag

Telephone +31 (0)70 3 70 79

11

Fax +31 (0)70 3 70 79 99

www.justitie.nl

Department
Contact
Extension no.
E-mail
Date
Our reference
Your reference
Concerning

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

102 e

+31 70 370 102 e telefax +31 70 370 7945

102 e@minius.nl

21 March 2005

KLR-I-2004027593

R-059/A/JA/02/2005

Request for legal assistance

Please quote date of letter
and our ref. when replying.
Do not raise more than
one subject per letter.

Dear 102 e

With reference to my letter of 14 March 2005 concerning your request for legal assistance in the criminal law investigation into the death of Mr. Munir, I am pleased to hand over the remainder of the requested information in relation to this case. In addition I would like to remark the following.

Should more information from the Netherlands be needed, do not hesitate to send us an additional request for mutual assistance. Such a request should be formulated by a judicial authority and will be carried out under the same conditions as the original request for mutual assistance. Since there is no convention between the Netherlands and Indonesia on mutual assistance in the criminal matter to which this request relates, it is not possible for the Netherlands to comply to requests involving either coercive measures or questioning under oath.

Yours sincerely,

10 2 e

The attached documents on the case of Munir have been received by 10 2 e
the Embassy of Indonesia, on Tuesday 22 March 2005

Signature for receipt

10 2 e

10 2 e

Robert Milders
Director Asia and Oceania Dept.

The Hague, 22 March 2005

File on the investigation by the *Koninklijke Marechaussee* at Schiphol airport into the death of Munir, handed over by the Netherlands Ministry of Justice to the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, on 25 November 2004

The file contains the following original reports:

- Loop proces-verbaal (course of events)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen 102 e (report by 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal bevindingen getuige 102 e (report on the statement of 102 e)
- Proces-verbaal getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal van identificatie getuige 102 e (report on the identification by 102 e)
- Proces-verbaal van identificatie getuige 102 e (report on the identification by 102 e)
- Verslag niet-natuurlijke dood (report on a death from unnatural causes by the coroner of the Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst Amsterdam) **copy handed to the Indonesian authorities on 25 November 2004**
- Proces-verbaal van onderzoek medical kit (report on the investigation of the medical kit on board of flight GA974 from Jakarta/Singapore on 7 September 2004)
- Proces-verbaal van onderzoek gsm (102 c)

- Proces-verbaal van onderzoek bagage/geld (report on the investigation of the luggage, including money)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige 102 e (report on the statement of witness 102 e)
- Proces-verbaal verklaring getuige Suciwati (report on the statement of witness Suciwati)
- Proces-verbaal technische recherche aan boord vliegtuig (report on the investigation on board flight GA974 by the technical criminal investigation dept.)
- Proces-verbaal technische recherche sporenonderzoek (report on the 'traces' investigation – including laptop - by the technical criminal investigation dept.)
- Kopie verklaring van geen bezwaar (copy of the document on the release of the body for burial or cremation)
- Rechtshulpverzoek Interpol Jakarta (fax from NCB-Interpol Jakarta requesting confirmation on the death of Munir and further information)

**EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA**

8, Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No. 053/POL/III/05

The Embassy of the Republic of Indonesia presents its compliments to the Ministry of Justice of the Kingdom of the Netherlands and, with reference to the Netherlands Justice Minister's letter addressed to the Indonesian Attorney General under reference no. KLR-I-2004027593 dated 14 March 2005 concerning the legal assistance in the case of Mr. Munir, as well as a follow up to the meeting between the Netherlands Minister of Justice and the Ambassador of the Republic of Indonesia in The Hague last 18 March 2005, has the honour to request assistance for the Indonesian investigative team to interview the following Dutch nationals.

1.	Name	:	10 2 e
	Place and date of birth	:	10 2 e
	Sex	:	10 2
	Passport no.	:	10 2 e
	Address	:	10 2 e
2.	Name	:	10 2 e
	Place and date of birth	:	10 2 e
	Sex	:	10 2 e
	Passport no.	:	10 2 e
	Address	:	10 2 e

It would be highly appreciated if the Netherlands Ministry of Justice could facilitate arrangements, upon the Ministry's approval, for the Indonesian investigative team to interview the aforesaid persons in order to expedite further the investigating process in the case of Mr. Munir.

Consequently, information regarding the tentative interview will be communicated to the Ministry at the earliest convenience.

The Embassy of the Republic of Indonesia avails itself of this opportunity to renew to the Ministry of Justice of the Kingdom of the Netherlands the assurances of its highest consideration.

The Hague, 22 March 2005

Office of International Legal Assistance
in Criminal Affairs

10 2 e

Netherlands Ministry of Justice
Schedeldoekshaven 100

2511 EX The Hague (F: 070.370. 10 2 e)

cc: Asia and Oceania Department
10 2 e Asia and Oceania Division
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Bezuidenhoutseweg 67
2500 EB The Hague (F: 070.348.53.23)

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Intern. Aangelegenheden en
Directie Int. Strafrechtelijke Aangelegenheden & Drugsbeleid

Postadres Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

De Hoofdofficier van
Justitie te Haarlem
P/a IRC Haarlem-Alkmaar
T.a.v. 102 [redacted]
Postbus 6079
2001 HB HAARLEM

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 77
02
Fax (070) 3 70 79 99
Telex 34554 mvj nl

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Bureau Internationale Rechtshulp in

102 [redacted]
+31 70 102 e
22 maart 2005
KLR-I-2004027593

Bij beantwoording
de datum en ons
kenmerk vermelden.

Dossier
Rechtshulpverzoek n.a.v. overlijden van P.
Munir

Inzake bovenvermelde zaak kan ik u thans als volgt berichten.

Naar aanleiding van het overlijden van de heer Munir op 7 september jl. en de berichten van het Nederlands Forensisch Instituut dat er arseen in zijn lichaam is aangetroffen, zijn de Indonesische autoriteiten een strafrechtelijk onderzoek gestart. In het kader van dit onderzoek is eind november jl. een Indonesische delegatie naar Nederland afgereisd en is Nederland om rechtshulp verzocht. Tijdens het bezoek van de Indonesische delegatie zijn reeds enige - niet tot personen herleidbare - documenten uit het dossier van de Koninklijke Marechaussee te Schiphol aan hen verstrekt. Tevens is hen bericht dat de uitvoering van verdere rechtshulp enkel mogelijk is indien de garantie wordt verstrekt dat, indien de bij de uitvoering van het rechtshulpverzoek vergaarde gegevens in de onderhavige strafzaak tijdens het onderzoek ter terechtzitting als bewijsmiddel worden gebruikt en de doodstraf wordt opgelegd, deze niet zal worden

ten uitvoer gelegd. Dit is nogmaals bij brief van 24 december 2004 aan de Indonesische autoriteiten aangegeven (zie bijgevoegd afschrift).

Bij brief van 25 februari jl. hebben de Indonesische autoriteiten voornoemde garantie verleend. Bij brief van 14 maart jl. ben ik met de door de Indonesische autoriteiten gekozen formulering van deze garantie akkoord gegaan. Deze brief heb ik op 18 maart jl. aan de Indonesische ambassadeur aangeboden. In de brief wordt aangegeven dat de nog in Nederland resterende informatie zo spoedig mogelijk aan de Indonesische autoriteiten zal worden overgedragen (zie bijgevoegd afschrift).

Heden is het originele dossier van de Koninklijke Marechaussee te Schiphol aan de Indonesische autoriteiten aangeboden. Een kopie van het dossier zend ik u hierbij retour. Tevens zend ik u ter informatie afschrift van mijn brief van 21 maart jl. aan de Indonesische autoriteiten, naar de inhoud waarvan ik u korthedshalve verwijs. De Indonesische autoriteiten overhandigden vervolgens een verzoek tot het horen van twee getuigen en meer aanvullende rechtshulpverzoeken zijn reeds aangekondigd. Eerstgenoemd verzoek zend ik u reeds toe met het verzoek voor uitvoering zorg te dragen. Aan de Indonesische autoriteiten is overigens aangegeven dat een dergelijk aanvullend rechtshulpverzoek afkomstig dient te zijn van een justitiële autoriteit. Zodanig verzoek zou thans door de Indonesische autoriteiten worden voorbereid en op korte termijn aan mij worden gestuurd.

De Minister van Justitie,
namens deze,
hoofd Bureau Internationale Rechtshulp in
Strafzaken,

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp:	Indonesië - Bilateraal - zaak Munir - overdracht resterende processen-verbaal
Van:	DAO

Aan: JAK; JAK-CDP; DMV-MRA; DMV-MR
Datum: 22-03-05 6:12:29 PM
Kenmerk: DAO-222/05
Opsteller: 10 2 e

Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info

Bericht:

Heden zijn ten departemente de nog in Nederland resterende processen-verbaal m.b.t. het onderzoek naar het overlijden van de Indonesische mensenrechtenactivist Munir overhandigd aan de 10 2 e Indonesische ambassade h.t.s. Een vertegenwoordigster van MinJus was hierbij aanwezig. De inwilliging door de minister van Justitie, op 18 maart jl, van een Indonesisch rechtshulpverzoek in de zaak Munir had de overdracht van genoemde documenten mogelijk gemaakt. De Nederlandse overheid hanteert bij het instemmen met rechtshulpverzoeken van landen die de doodstraf kennen het criterium dat, mocht de doodstraf mede op basis van de door Nederland verstrekte informatie in het betreffende land worden opgelegd, deze niet ten uitvoer zal worden gelegd. Ook met de Indonesische autoriteiten is nu deze afspraak gemaakt.

Nederland beschikt thans nog alleen over het materiaal dat het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) heeft vergaard bij het onderzoek naar de dood van Munir. De Indonesische autoriteiten overwegen op korte termijn een aantal forensische experts naar Nederland af te vaardigen voor overleg met staf van het NFI. Dit team zal tevens zorg kunnen dragen voor vervoer van de specimen van het NFI naar Indonesië. Voorts zou het team gesprekken beogen met de marechaussee en met parket Haarlem.

10
2 a

CID INDONESIAN NATIONAL POLICE
HEAD QUARTER
Jl. Trunojoyo No.3 Keb. Baru Jak-Sel 12110

Jakarta, 31 March 2006

No. Pol : B/ 502 /III/2005/Bareskrim
Classification : Urgent
Copies : -
Subject : Additional request for further mutual
Legal assistance on the case of
Mister MUNIR

To

MINISTER OF JUSTICE
THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS
THE HAGUE

Dear Minister

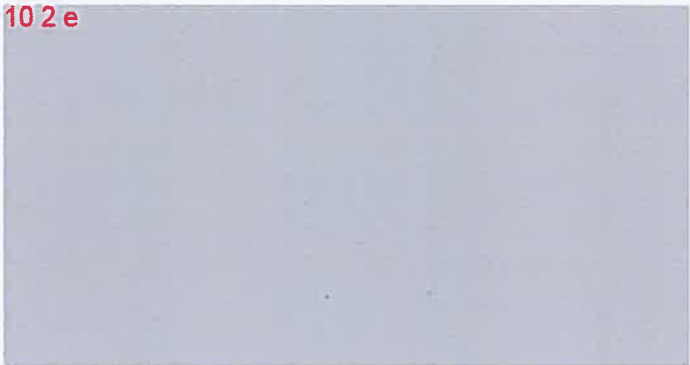
1. Referring to the letters of the Minister of Justice of the Kingdom of the Netherlands ref.No. KLR-I-2004027593 dated 14 March 2005 and of **10 2 e** Ministry of Justice ref.No. KLR-I-20004027593 dated 21 March 2005 as well as a follow up to the Republic of Indonesia in The Hague last 18 March 2005, on behalf of the Indonesian authority, I would like to inform you that an Indonesian investigation team is scheduled to visit the Netherlands in the very near future.
2. In this regard, it will be highly appreciated if the Ministry of Justice of the Kingdom of the Netherlands could render further legal assistance for the Indonesian investigation team to perform the following.
 - a. To conduct investigative interview to the following Dutch nationals, namely :
 - 1) Name **10 2 e**
Place and Date of Birth
Sex
Passport No.
Address
 - 2) Name
Place and Date of Birth
Sex
Passport No.
Address
 - b. To receive the materials remained in the possession of the Netherlands Forensic Institute (NFI) and to have an exchange of views and conduct a further laboratory examination involving Indonesian experts.

/c. To

- c. To facilitate meeting with relevant Netherlands law enforcements/authorities and Institutions related in administering the case of Mister MUNIR such as Parket-Haarlem, Ministry of Justice, Parket-General, Ministry of Justice, and Koninklijke Marechaussee Schiphol.
3. Tentative program of the Indonesian Investigative team will be forwarded to the Ministry in due course via diplomatic channel i.e the Embassy of the Republic of Indonesia in The Hague.

Yours Sincerely

102 e

EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA

8. Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No.016 /POL/WA/IV/05

The Hague, 04 April 2005

Drs. A. Ijzerman MPA
Director, International Criminal
Affairs and Drugs Policy Department
Ministry of Justice
Schedeldockshaven 100
P.O. Box 20301
2500 EH Den Haag
T: 070.370.79.99

Dear Drs. Ijzerman,

With reference to my letter no. 012/POL/WA/III/05 dated 01 March 2005, I have the honour to convey herewith enclosed letter from CID Indonesian National Police Headquarter concerning additional request for further mutual legal assistance on the case of Mr. Munir of which an Indonesian investigative team is scheduled to visit the Netherlands in a very short time.

As enclosed, the request for further mutual legal assistance on the aforesaid case concerns the following:

- a. to conduct investigative interviews to 2 (two) Dutch nationals
- b. to receive the materials still under the possession of the Netherlands Forensic Institute (NFI) and shall have an exchange of views and undertake further laboratory examination involving Indonesian experts with NFI authorities
- c. to engage a meeting with Netherlands law enforcements / authorities related in administering the aforesaid case (Parket-Harleen, Parket-General, Koninklijke Marechaussee Schiphol).

In this connection, I will be informing you further for any developments e.g. program of their arrival, and other likes. Thanking you for your kind cooperation and earnest assistance and extending my kind regards, I remain.

102 e

cc: Mr. R. Milders
Director, Asia and Oceania Department
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC The Hague (T: 070.348.53.23)

Ministry of Justice

Directorate-General for International Affairs and Immigration

Postal address: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Address for visitors
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telephone +31 (0)70 3 70 71
11
Fax +31 (0)70 3 70 79 99
www.justitie.nl

Embassy of the Republic of Indonesia
For the attention of 102 e

102 e
102 e

Tobias Asserlaan 8
2517 KC The Hague

Department
Contact
Extension no.
E-mail
Date
Our reference
Your reference
Concerning

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

102 e

+31 70 370 102 e / telefax +31 70 370 7945

102 e @minius.nl

5 April 2005

KLR-I-2004027593

061-b/POL/IV/05

Additional request for legal assistance in the
criminal investigation into the death of P.
Munir

Please quote date of
letter and our ref. when
replying. Do not raise
more than one subject
per letter.

With reference to your letter of 4 April 2005 concerning the
abovementioned case, I can inform you as follows.

With a view to their residence in the Netherlands, I sent the
request for the interviews of the two Dutch nationals to the
Public Prosecutor's Office in Den Bosch. With a view to the
residence of the Netherlands Forensic Institute, I sent the
request regarding the NFI to the Public Prosecutor's Office
in The Hague. I sent the request regarding the Public
Prosecutor's Office in Haarlem and the "Koninklijke
Marechaussee" (KMar) to the Public Prosecutor's Office in
Haarlem. I asked these Public Prosecutor's Offices to execute
the request, respectively to start the preparation of the
execution of the request.

With a view to a good preparation of the Indonesian request,
I request you in the meantime to have the request mentioned
under c) in the letter of Indonesian National Police, i.e.
the request for the meeting with relevant Netherlands law
enforcements/authorities and institutions relating the case,
as much as possible specified. It will support a good
preparation if in this request is more specifically mentioned
which officials of the mentioned institutions the Indonesian

delegation would like to speak to. So is it imaginable that they would like to speak with the Public Prosecutor in Haarlem and the officials of the KMar who were involved in the case. Less clear is this with the Parket-General and the Ministry of Justice.

Thanking you for your kind cooperation,

Yours sincerely,

102 e

Office of International Legal Assistance in Criminal Matters,
for the Minister of Justice,

102 e

EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA
8, Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No. 019 /POL/WA/TV/05

The Hague, 08 April 2005

10 2
e

Ministry of Justice
Schedeldoekshaven 100
P.O. Box 20301
2500 EH Den Haag
F: 070.370.79.45

Dear 10 2 e

I have the honour to acknowledge receipt of your letter dated 05 April 2005 under your reference letter KLR-I-2004027593 of which you are kind enough to inform us about your efforts in forwarding our request to the appropriate authorities concerned in the case of Mr. Munir. In this regard, I would like to seize this opportunity to extend our sincere thanks for your kind assistance accorded to us.

Our hopes are herewith for a positive response from the Netherlands authorities and hopefully the team from the CID Indonesian National Police Headquarters could be able to visit the Netherlands in a very short time.

Once again, thanking you for your kind cooperation and earnest assistance and extending my kind regards, I remain.

10 2 e

cc: Mr. R. Milders
Director, Asia and Oceania Department
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Bezuidehouthoutseweg 67
2594 AC The Hague (F: 070.348.53.23)

Directorate-General for International Affairs and Immigration

Postal address: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Address for visitors

Schedeldoekshaven 100

2511 EX Den Haag

Telephone +31 (0)70 3 70 71

11

Fax +31 (0)70 3 70 79 99

www.justitie.nl

Embassy of the Republic of Indonesia

For the attention of [REDACTED]

Tobias Asserlaan 8

2517 KC The Hague

Department
Contact
Extension no.
E-mail
Date
Our reference
Your reference
Concerning

Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken

[REDACTED]

+31 70 370 [REDACTED] /telefax +31 70 370 7945

[REDACTED] @minjus.nl

26 April 2005

KLR-I-2004027593

061-b/POL/IV/05

Additional request for legal assistance in the
criminal investigation into the death of P.
Munir

Please quote date of
letter and our ref. when
replying. Do not raise
more than one subject
per letter.

With reference to your letter of 4 April 2005 and my letter
of 5 April 2005, concerning the abovementioned case, I can
inform you as follows.

The Public Prosecutor's Office in The Hague informed me that
both [REDACTED], pharmacist-toxicologist and [REDACTED]
[REDACTED] pathologist at the Netherlands Forensic Institute
(NFI) are able to meet the Indonesian team on 17, 18 or 19
May 2005. [REDACTED] is also able to meet them before those
dates, i.e. next week or the week after next week. After 19
May, he will be absent for a certain period.

The Public Prosecutor's Office in Den Bosch has confirmed
that the two Dutch nationals, [REDACTED] who the team
would like to interview as witnesses, have their residence at
[REDACTED] mentioned in the request. [REDACTED]

The Public Prosecutor's Office in Haarlem informed me that it
is also willing to meet the Indonesian delegation. However,

NLK-1-200402755720 April 11 2005

they would like to emphasize that the Indonesian authorities do already have the complete Dutch file of the case. No new facts or circumstances did come up since then. From the file may appear that the role of the Public Prosecutor in Haarlem was limited to his decision to start the section and to sign a certificate of incorporation against the cremation of the dead body of Mr. Munir. Because of a lack of jurisdiction, no acts of prosecution took place in the Netherlands. With a view to this the Public Prosecutor's Office in Haarlem would like to receive some information about the topics of the meeting with the Indonesian delegation and about the names and functions of the participants of those meeting.

With a view to a good preparation of the Indonesian request, I request you to send me as soon as possible the requested additional information. After receipt of this information I will try to arrange the meetings at the NFI and at the Public Prosecutor's Office in Haarlem within a very short time.

Thanking you for your kind cooperation,

Yours sincerely,

102e [REDACTED]

Office of International Legal Assistance in Criminal Matters,
for the Minister of Justice,

102e [REDACTED]

EMBASSY OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA

8. Tobias Asserlaan
2517 KC The Hague

No. 071 /POL/IV/05

The Hague, 28 April 2005

102 e

102 e

Office of International Legal
Assistance in Criminal Matters
Ministry of Justice, Schedeldoekshaven 100
P.O. Box 20301, 2500 EH Den Haag
T: 070.370.79.45

Dear 102 e

With reference to the letter no. 016/POL/WA/III/05 dated 04 April 2005 enclosing letter from the the CID Indonesian National Police Headquarters in Jakarta and your letter dated 05 and 26 April 2005, both under reference no. KLR-12004027593 concerning specific information of whom the Indonesian investigative team would like to make a consultative and / or discussion meeting with and Dutch authorities' additional request for the agenda, may I specifically inform you of the following:

1. With regards to the Parket-Haarlem and Parket-General, the Indonesian investigative team would like to discuss legal and technical matters with the Public Prosecutor or other relevant officials from these respective Prosecuting Offices, who apparently are directly involved in the case of Mr. Munir. So it is imaginable that the investigative team from Indonesia seeks an assistance to discuss, consult and explore ways and means for a technical and legal aspect about its crime scene investigation (even though the complete Dutch file of the case is currently in the possession of Indonesian authorities) and also the Netherlands' procedural methods to interview witnesses in this case in order for Indonesia to fast-track their investigating process.

Concerning the interview of the witnesses, we certainly appreciate your kind and voluntary gesture to assist in facilitating the interview with the Indonesian investigative team. Hopefully, their availability will coincide upon the visit of the Indonesian investigative team to the Netherlands whilst meeting with other Dutch authorities, (e.g. with NFI authorities tentatively on 17-19 May 2005).

2. In connection with the Koninklijke Marechaussee Schiphol, the Indonesian investigative team also would like to discuss legal and technical matters with the officers-in-charge handling the case of Mr. Munir. It would also be helpful

for the Indonesian investigative team to discuss the report of the crime scene investigation of the Koninklijke Marechaussee Schiphol and its in-depth analysis concerning the Munir case.

3. In relation with the Netherlands Forensic Institute (NFI), perhaps the officials from the supervisory level, who have directly conducted a laboratory examination for their forensic investigation in the case of Mr. Munir, would be appropriate for the Indonesian investigative team to discuss with. Apparently upon receipt of your letter dated 26 April 2005, we appreciate the welcome gesture of 102 e .. I. [redacted] and 102 e [redacted] to accommodate the Indonesian investigative team. Furthermore, it would also be convenient for the Indonesian investigative team to conduct joint laboratory re-examination with the aforesaid officials upon receiving the evidences still under the possession of the NFI.

Furthermore, the members of the Indonesian investigative team will comprise mostly of Indonesian police officials, forensic experts and officials from the Indonesian Office of the Attorney General. However, their respective names and ranks will be submitted to you as soon as practicable upon receipt of the information from Jakarta.

Hoping I have enlightened you with the request made by the CID Indonesian National Police Headquarters in Jakarta and thanking you for your kind cooperation and earnest assistance as I extend my kind regards.

Yours sincerely,

102 e [redacted]

cc: 102 e [redacted]

Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC The Hague
t: 070.348.53.23

UNOFFICIAL TRANSLATION

No. : R-016/A/JA/02/2006

Jakarta, 8 February 2006

H.E. The Minister of Justice of The Netherlands

Excellency,

I have the honour to inform you of the verdict of the Central Jakarta District Court No. 1361/PID.B/2005/PN.JKT.PST dated 20 December 2005 with regard to the case of the murder of Munir as follows :

1. The accused, Mr. Polycarpus B. Priyanto, has been found guilty and sentenced to 14 years imprisonment instead of the life imprisonment demanded by the prosecutors; the prosecutors have therefore filed an appeal against the sentence
2. It is also the finding of the court that the convicted person is not the sole perpetrator and the case will therefore be further investigated to identify the other perpetrators.
3. In this regard, I would like to request Your Excellency's good offices in providing us the following information :
 - a. The result of the follow-up investigation carried out by the Netherlands Forensic Institute to determine the time the arsenic was ingested into the body of Mr. Munir and the type of food he consumed at the time.
 - b. The dossiers of passengers and crews of the Garuda aircraft on 7 September 2004, which was prepared by the Marechaussee Schiphol.

I would like to reiterate that nothing in the materials to be provided by the Netherlands authorities in fulfillment of this request will be utilized in any way that will lead to the imposition of the death penalty.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Attorney General

102 e

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF INDONESIA

No. 038 /POL/III/06

The Embassy of the Republic of Indonesia presents its compliments to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands and, with reference from the exchange letters between the Netherlands Minister of Justice (no. KLR-I-2004027593) dated 14 March 2005 and Indonesia's Attorney General (R-059/A/JA/02/2005) dated 25 February 2005 concerning request for legal assistance (on Munir case) has the honour to enclose herewith the letter of the Attorney General of the Republic of Indonesia (R-016/A/JA/02/2006) addressed to the Netherlands' Minister of Justice concerning the verdict of the Central Jakarta District Court and further request for legal assistance (refer unofficial translation).

The Embassy of the Republic of Indonesia conveys its kind appreciation in advance for conveying the enclosed letter to the appropriate destination of which the originals will be sent in due course.

Furthermore, the Embassy of the Republic of Indonesia will (if and upon the initial request or needs by the Netherlands Ministry of Justice), transmit to the Ministry at the most practicable convenience the specific requests from the appropriate Indonesian authorities at a technical level.

The Embassy of the Republic of Indonesia avails itself of this opportunity to renew to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands the assurances of its highest consideration.

The Hague, 01 March 2006

Asia and Oceania Department
Netherlands Ministry of Foreign Affairs
Bezuidehouthoutseweg 67
2594 AC The Hague
F: 070.348.53.23

cc: Bureau Internationale Rechtshulp in Strafsaken
Ministry of Justice
of the Kingdom of the Netherlands
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
F: 070.370.79.45

From: 10 2 e
Sent: donderdag 9 maart 2006 19:14
To: 10 2 e @minjus.nl
Cc: 10 2 e @minjus.nl; 10 2 e
Subject: Zaak Munir / rechtshulpverzoek

Importance: High

Beste 10 2 e,

Graag vraag ik je aandacht voor het volgende.

Onlangs heeft BIRS van Indonesië een (tweede) rechtshulpverzoek ontvangen t.b.v. het onderzoek naar de moord op mensenrechtenactivist Munir. Van dat verzoek kregen wij cc. Gevraagd wordt om aanvullende gegevens van het NFI en om de processen-verbaal van verhoren van passagiers en bemanningsleden van de bewuste Garuda-vlucht. Dzz is niet duidelijk in hoeverre het gaat om gegevens/documenten die daadwerkelijk bestaan. Ik kan me voorstellen dat BIRS voor de behandeling van dit rechtshulpverzoek behoefte heeft aan een nadere precisering door de Indonesiërs.

Vandaag over een week, op 16 maart a.s., vindt in Indonesië een hoogambtelijk bilateraal overleg plaats, een zogeheten Senior Officials Meeting (SOM). Bij die gelegenheid bespreekt een NL delegatie o.l.v. de DG Regiobeleid en Consulaire Zaken van MinBuZa een aantal kwesties met haar Indonesische collega 10 van het Indonesische MinBuZa. Dit is uiteraard een prima gelegenheid om Indonesië ook nader te bevragen over het recente rechtshulpverzoek.

Wij leggen momenteel de laatste hand aan het dossier voor de NL delegatie naar de SOM (sluiting morgen 10 maart einde middag). Het rechtshulpverzoek staat op de agenda. Neem aan dat jullie de gelegenheid willen benutten om input te leveren voor een dossier-aantekening ter zake.

Met vriendelijke groet,

10 2 e

Afdeling Zuidoost-Azië en Oceanië
Tel. 348 10 2 e

FW: munir

102 e

From: 102 e @minjus.r
Sent: dinsdag 14 maart 2006 9:45
To: 102 e
Subject: FW: munir

102 e

Ter info, zoals zojuist besproken.

Vriendelijke groet,

102 e

Oorspronkelijk bericht

Van: 102 e
Verzonden: maandag 13 maart 2006 17:30
Aan: 102 e @minbuza.nl
Onderwerp: munir

Geachte 102 e

Refererend aan ons telefoongesprek van zojuist deel ik je het volgende mede.

Naar aanleiding van het faxbericht van de Indonesische Ambassade te Den Haag, d.d. 1 maart 2006, met kenmerk 038/POL/II/06, die inhoudt een aanvullend verzoek tot rechtshulp inzake de moord op Munir, strekkende tot het:

A) Verstrekken van het resultaat van een vervolgonderzoek verricht door de NFI teneinde:
- vast te kunnen stellen op welk tijdstip het arsenicum door het lichaam van Munir is opgenomen en
- vast te stellen welk voedsel hij op genoemd tijdstip consumeerde;

B) Een door de Kmar opgemaakt dossier d.d. 7 september 2004 m.b.t. het verrichte onderzoek naar passagiers en crew leden van de Garuda vlucht van 7 september 2004;

Ten aanzien van het onder A) gevraagde: Reeds is contact opgenomen met het NFI. Uiterlijk woensdag a.s. zal vanuit het NFI contact met BIRS worden opgenomen m.b.t. de stavaza van het desbetreffende onderzoek.

Ten aanzien van het onder B) gevraagde: Op 22 maart 2005 is op het Ministerie van BZ in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van Justitie het door de Kmar vervaardigde dossier overhandigd aan de politieke raad van de Indonesische ambassade, bevattende o.a. processen-verbaal van verhoor van de onder B) vermelde personen. Daarmee is reeds uitvoering gegeven aan hetgeen wordt verzocht.

11

102 e

Juridisch Beleidsmedewerker
Bureau Internationale Rechtshulp in Strafsaken
Ministerie van Justitie

Relevante passages uit het verslag van een bezoek van Minister-president Balkenende aan Indonesië d.d. 08-04-2006:

Bericht

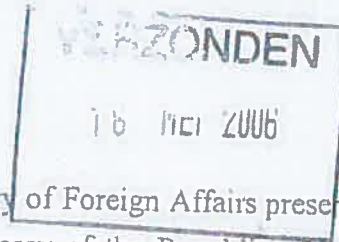
Op 7 en 8 april bracht Minister-president Balkenende een bezoek aan Indonesië.

In zijn tête-à-tête met de President heeft M voorts gevraagd om aandacht en voortgang in de zaken Munir en ^{ander}
_{onderwerp}, waar de President goed van op de hoogte bleek.

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

Consular Affairs Department
Legal Consular Affairs Division
CJ/JP – 06/394

The Ministry of Foreign Affairs presents its compliments to the Embassy of the Republic of Indonesia and, with reference to the latter's Note No. 038/POL/III/06 of 1 March 2006, has the honour to inform the Embassy as follows concerning the request for legal assistance regarding Munir.

The mentioned note contained two (2) requests:

- 1) to obtain the results of the follow-up investigation done by the Netherlands Forensic Institute (NFI) as well as
- 2) the files of passengers and crews of the Garuda flight on 7 September 2005.

The Netherlands Ministry of Justice has informed this Ministry that concerning the first request all the documentation was sent to 102 e in Indonesia directly. A copy of the documentation has also been made available to the Netherlands Ministry of Justice.

With regards to the second request the files were handed over to 102 e the Indonesian Embassy 102 e on 22 March 2005 at this Ministry.

This Ministry would therefore wish to be informed by the Embassy if at this moment there are any outstanding requests for legal assistance in the Munir case.

The Ministry of Foreign Affairs avails itself of this opportunity to renew to the Embassy of the Republic of Indonesia the assurances of its highest consideration.

Ministerie van

Buitenlandse Zaken

The Hague, 17 May 2006

To the Embassy of the Republic of Indonesia
The Hague

Cc:

- DAO *[signature]*
- HMA Jakarta *[signature]*

102 e

Memorandum**ter beslissing**

Aan	M	Datum	13 juli 2006
Van	DAO	Kenmerk	DAO-545/06
Via	DGPZ en S		
C.c.			
Afgestemd met	DMV, HMA Jakarta		
Betreft	Indonesië: Kamervragen Munir		

Aanleiding

Beantwoording vragen van Koenders, Herben, Karimi, Dittrich, Ferrier, Van Bommel, Huizinga-Heringa, Van der Staaij en Van Baalen over het onderzoek naar de moord op Indonesische mensenrechtenactivist Munir.

Gevraagd besluit

Akkoord met beantwoording.

Kern/samenvatting

Met de uitspraak van de Centrale Rechtbank in Jakarta van december 2005 en in maart jongstleden door de Supreme Court bevestigd, waarbij Garuda-piloot Polycarpus 14 jaar gevangenisstraf heeft gekregen voor de moord op Munir, lijkt de zaak te zijn afgedaan. Mensenrechtenorganisaties geven echter aan dat er nog te veel onduidelijkheden zijn en dat bepaalde gegevens niet in de rechtsgang zijn meegenomen, 102 a

[Redacted text block]

In de beantwoording van de vragen toont u betrokkenheid met de mensenrechtenproblematiek in Indonesië, specifiek met betrekking tot het oplossen van de moord op mensenrechtenactivist en krijgsmacht deskundige Munir door een aantal mensenrechtelijke normen te onderschrijven, alsmede het verzoek van de VN-rapporteurs om informatie in deze zaak openbaar te maken. Tijdens het aanstaande bezoek van uw collega 102 e kunt u informeren naar de stand van zaken in het

onderzoek naar de moord op Munir en naar de beantwoording van de brief van de VN-rapporteurs door de Indonesische autoriteiten.

Toelichting

Op 28 juni jl. heeft de weduwe van Munir, mw. Suciwati, in het bijzijn van (en in het gesprek vertegenwoordigd door) de heer 10 2 e (MR-organisatie Kontras) en 10 2 e (ICCO) een gesprek gevoerd met MRA, wnd DAO/ZO en Kamerlid Koenders. Doel van het bezoek was om steun van NL te vragen voor een grondig vervolg van het onderzoek in de zaak Munir. 10 2 a

Met deze vragen wil de Kamer een signaal afgeven dat deze zaak niet vergeten mag worden.

Bijlagen

1. Beantwoording Kamervragen

Opgesteld door 10 2 e - Toestel + 31 70 348 10 2

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Azië en Oceanië
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum juli 2006
Kenmerk DAO-544/06
Blad 1/3

Bijlage(n)

Betreft Beantwoording vragen van de leden Koenders,
Herben, Karimi, Dittrich, Ferrier, Van Bommel,
Huizinga-Heringa, Van der Staaij en Van Baalen
over het onderzoek naar de moord op
mensenrechtenactivist Munir

Behandeld 10 2 e
Telefoon 070-10 2 e
Fax 070-3485323
10 2 e @minbuza.nl

Graag bied ik u hierbij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Koenders, Herben, Karimi, Dittrich, Ferrier, Van Bommel, Huizinga-Heringa, Van der Staaij en Van Baalen over het onderzoek naar de moord op mensenrechtenactivist Munir. Deze vragen werden ingezonden op 10 juli 2006 met kenmerk 2050616270.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. B. Bot

Antwoorden van de heer Bot, minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden Koenders, Herben, Karimi, Dittrich, Ferrier, Van Bommel, Huizinga-Heringa, Van der Staaij en Van Baalen over het onderzoek naar de moord op mensenrechtenactivist Munir, ingezonden op 10 juli 2006.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de brief van de Speciale Vertegenwoordiger van de VN-Secretaris-Generaal voor mensenrechtenverdedigers, Hina Jilani en de Speciale Rapporteur voor de onafhankelijkheid van rechters en advocaten, Leandro Despouy, aan de Indonesische regering? 1)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de brief van de Speciale Vertegenwoordiger Jilani en de Speciale Rapporteur Despouy ten aanzien van het onderzoek naar de moord op mensenrechtenactivist Munir?

Antwoord

De brief refereert aan een aantal mensenrechtelijke normen die ik volledig onderschrijf. Het specifieke verzoek aan de Indonesische regering om informatie over het onderzoek naar de moord op Munir aan de opstellers van de brief te leveren binnen zestig dagen onderschrijf ik eveneens.

Vraag 3

Wat is naar uw oordeel de reden dat het onderzoek stagneert?

Antwoord

De Nederlandse regering en de Nederlandse ambassade in Jakarta hebben op politiek en

hoogambtelijk niveau meerdere malen geïnformeerd naar de stand van zaken in het onderzoek en het belang van een daadwerkelijk oplossing van de zaak onder de aandacht gebracht. Daarbij is ons steeds te kennen gegeven dat de rechter zich in deze zaak heeft uitgesproken, maar dat een vervolgonderzoek wellicht nog nodig zou zijn.

Vraag 4

Bent u bereid de voortgang van het onderzoek naar de dood van de heer Munir met uw Indonesische ambtgenoten te bespreken en aan te dringen op openbaarmaking van het rapport van de Indonesische onderzoekscommissie (TPF)?

Antwoord

Ja.

Vraag 5

Bent u daarnaast bereid aandacht te vragen voor adequate compensatie voor de nabestaanden en te blijven aandringen op bescherming van mensenrechtenverdedigers?

Antwoord

De Nederlandse regering zal zich volledig blijven inzetten voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers en zal dit ook onder de aandacht van de Indonesische autoriteiten blijven brengen. Het vraagstuk van adequate compensatie voor de nabestaanden vind ik een zaak die tussen de Indonesische autoriteiten en de nabestaanden van Munir bepaald moet worden.

1) Brief d.d. 23 november 2005, onderhands toegezonden aan de bewindspersoon

102 e

From: 102 e
Sent: maandag 17 juli 2006 14:28
To: 102 e
Subject: FW: overdracht

-----Original Message-----

From: 102 e
Sent: vrijdag 14 juli 2006 16:25
To: 102 e
Cc: 102 e
Subject: overdracht

Hierbij korte overdracht:

ander onderwerp

Bezoek 102 e - 102 e heeft laatste stand van zaken op de P-schijf staan, ik heb je ook een aantal mails geforward. Ander onderwerp

Gelet op Kamervragen Munir deze week (afgehandeld) moet in ieder geval de voortgang en openbaarmaking van het onderzoeksrapport ter sprake worden gebracht alsmede de brief van de Speciale VN-rapporteurs aan de Indonesische regering waarin om openbaarmaking van e.e.a. wordt gevraagd. ander onderwerp

102 e

Ministerie van Buitenlandse Zaken
T: (+) 31 70 348 102 e
M: (+) 31 6 102 e

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp:	Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - verslag tête-à-tête gesprek M - Wirajuda van 28 augustus 2006
Van:	DAO

Aan: JAK-CDP; DGPZ; DGIS; DGRC; DCZ; DMV; DAM;
Datum: 28-08-2006 11:54:45
Kenmerk: DAO-643/06
Opsteller: 10 2 e

Afgestemd met: M
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info

Samenvatting:

Uitstekend gesprek tussen M en minister 10 2 e waarin de persoonlijke band werd aangehaald en een aantal zorgpunten werden besproken. ander onderwerp de zaak Munir.

Bericht:

Besloten gesprek van 25 minuten tussen M en minister Wirajuda op 28 augustus 2006 ander onderwerp

M bracht voorts de Munir-zaak ter sprake. Hij sprak zijn zorg uit over de voortgang van het onderzoek (piloot Polycarpus kon dit toch onmogelijk allemaal in zijn eentje hebben gedaan), gaf aan dat hij deze zaak hoog opneemt en sprak de hoop uit dat de Indonesische autoriteiten deze kwestie 10 2 a, 10 2 e antwoordde dat men nog steeds bezig was met deze zaak 11, 10 2 a

ander onderwerp

Commentaar:
ander onderwerp

Relevante passages uit de *steering note* voor het bezoek van de Indonesische minister van Buitenlandse Zaken, 10 2 e aan Nederland d.d. 28-08-2006:

Deliverables

Munir

De Nederlandse regering heeft de Tweede Kamer recentelijk toegezegd bij de Indonesische autoriteiten te blijven aandringen op een vervolgonderzoek in deze zaak. Met 10 2 e is afgesproken dat dit bij zijn bezoek zal gebeuren.

Onderwerp: Indonesië - -n.v.t.- - Mensenrechten - Gesprek met Weduwe Indonesische mensenrechten-activist Munir, Mw. Suciwati en 102 e NGO Kontras samen met PV Frank Majoor

Van: NYV

Aan: JAK; DAO; GEV;
Datum: 03-11-2006 18:48:24
Kenmerk: NYV/2006/4005
Opsteller: 102 e

Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Intern
Categorie: Verslag / Info

Bericht:
Samenvatting

Op 17 oktober jl. vond gesprek plaats tussen PV en weduwe Indonesische Mensenrechtenactivist Munir, Mw. Suciwati, en 102 e NGO Kontras. 102 e gaf toelichting op stand van zaken mbt onderzoek naar de moord en de recente uitspraak van de Hoge Raad mbt de -tot op heden- enige verdachte in de zaak, Polycarpus. 102 a

[Redacted text block]

Bericht

Op verzoek van 102 e werden Mw. Suciwati (weduwe Munir) 102 e op 17 oktober ontvangen door PV en medewerker om te spreken over het onderzoek naar de moord op de Indonesische mensenrechtenactivist Munir. 102 e deed vooral het woord en gaf een kort overzicht van de stand van zaken mbt het onderzoek van de politie, het speciale presidentiele fact findingsteam en de 11 uitspraak in de rechtszaak tegen Polycarpus, de enige verdachte tot nu toe.

En mw. Suciwati waren nu in de VS, vooral om steun te zoeken bij het Amerikaanse congres en bij de VN. [Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

Vraag van 102 e en Suciwati was dan ook: hoe nu verder?

PV gaf, mede op basis van zijn eigen betrokkenheid bij de nasleep van de moord op Munir in zijn vorige functie als SG, aan dat NL vanaf het begin zeer nauwkeurig te werk is gegaan en geen mogelijkheid onverlet heeft gelaten om er bij de Indonesische autoriteiten op aan te dringen dat deze moord moest worden onderzocht en de daders moesten worden berecht. Bij diverse bezoeken van NL bewindspersonen aan Indonesië is dit aan de orde gesteld; meest recentelijk nog tijdens de gesprekken die R in Indonesië voerde. 11

[REDACTED]

ander onderwerp

Op de vraag naar mogelijke Nederlandse technische assistentie mbt het verdere onderzoek naar de moord is dzz gesteld dat dit vanzelfsprekend alleen maar kan plaatsvinden als Indonesië daarom verzoekt. Het kan wellicht wel nog weer eens 'pro-actief' worden aangeboden maar dat is iets waarover in Jakarta verder moet gesproken met de NL ambassade.

Commentaar:

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Bezoek DGPZ - bilaterale DG consultaties
Van: JAK-PA

Aan: M; DGPZ; DGIS; DGRC; NYV; DAO; DAM; PS 102 e
102 e ; JAK-PA;
Datum: 24-11-2006 09:38:01
Kenmerk: JAK-110
Opsteller: 102 e

Afgestemd met: HPA, CDP
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info

Samenvatting:

DGPZ sprak tevens over zaken Munir,

Ander
r
onde
rwer
n

Bericht:

Op 22 en 23 november bezochten DGPZ en Directeur DAO Jakarta om met hun Indonesische counterparts te spreken over het 'comprehensive partnership' en het aanstaande bezoek van M. DGPZ sprak geruime tijd onder vier ogen met zijn Indonesische collega 102 e
waarna tijdens een werklunch verder werd overlegd. Ander onderwerp

In _____

Betreffende de Munir-zaak deelde 102 e mede dat vanwege zowel nationale als internationale reacties de president tijdens een kabinetszitting politiechef 102 e heeft geïnstrueerd de schuldigen achter de moord te vinden. Het daarvoor gerevitaliseerde politieteam is voornemens het onderzoek opnieuw uit te voeren en wil in dat kader ook naar Nederland vertrekken. 102 e stelde daar geen voorstander van te zijn omdat niet kon worden verwacht dat nieuw bewijs boven tafel zou komen. DGPZ deelde deze mening, maar gaf wel aan dat m.h.o.o. de eerdere samenwerking met Indonaut in de Munir-zaak een eventueel rechtshulpverzoek niet kan worden geweigerd.

**Ander
onderwerp**

Ander
onderwerp

multilaterale

Commentaar:

Ander onderwerp

BZ-Vertrouwelijk

102e

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Munir
politieonderzoek
Van: JAK-PA

Aan: DAO;
Datum: 13-04-2007 09:18:29
Kenmerk: JAK-043
Opsteller: 102e

Afgestemd met: HPA, CDP
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info

Samenvatting:

Politie maakt voortgang in Munir-zaak. Twee verdachten aangemerkt (beide ex-Garuda medewerkers), waarschijnlijk volgen er meer. Gif zou in Singapore zijn toegediend. Politie zou over getuigenverklaringen beschikken. 102e verzoekt Nederland bij Indonesië aan te blijven dringen op een effectieve rechtsvervolgning voor de schuldigen van de moord op Munir.

Bericht:

Er lijkt enige voortgang te zijn in het onderzoek naar de in 2004 vermoorde mensenrechtenactivist Munir. Op woensdag 11 april kondigde het hoofd van het politieonderzoek 102e aan nieuwe verdachten in deze zaak geïdentificeerd te hebben. Dit zouden 102e en 102e zijn. Deze worden verdacht 102e reisdocumenten waarmee voormalig verdachte Polycarpus op de desbetreffende vlucht zou zijn terecht gekomen.

Op donderdag 12 april gaf 102e toelichting van de voortgang aan weduwe 102e en Kontras. Op vrijdag 13 april sprak ambassademedewerker 102e met 102e 102e zaak. Aan dit gesprek kan het volgende ontleend worden.

102e gaf aan dat de huidige voortgang voortkwam uit het politieonderzoek van de afgelopen drie maanden en noemde deze hoopgevend. De politie zou 39 getuigen hebben gehoord en was hierbij ondersteund door 102e op het gebied van forensisch onderzoek en onderzoek naar elektronische data. 102e was gematigd positief over deze voortgang. Of er daadwerkelijk sprake is van voldoende juridische bewijslast kon hij niet zeggen. Hij gaf aan dat de politie een dezer dagen het politieonderzoek

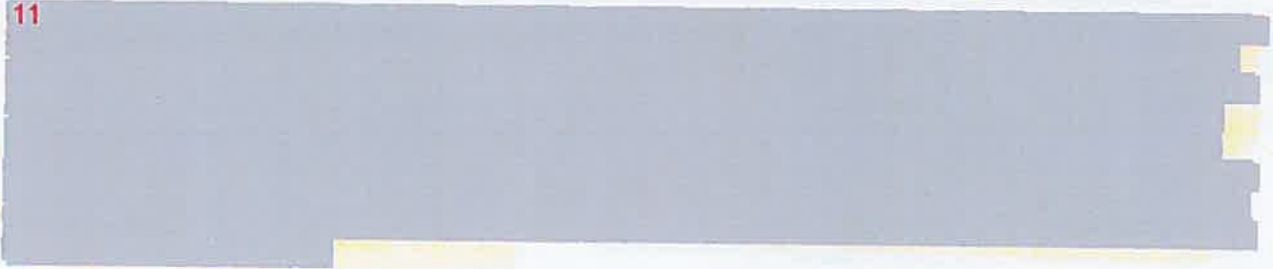
zou overhandigen aan de procureur-generaal. 102 e gaf tevens aan dat de politie nog geïnteresseerd was naar een getuigenverklaring van de 102 e

102 e refereerde nog aan het verzoek van Suciwati tot inzage in het in Nederland aanwezige strafdossier en verzocht of Nederland bij Indonesië kon blijven aandringen op een effectieve rechtsvervolgning voor de schuldigen van de moord op Munir.

+++++

Commentaar:

11

102 e

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Voortgang Munir-zaak / Nieuwe Nederlandse connectie
Van: JAK-PA

Aan: DGPZ; DGRC; PS; DAO; DPZ; DCZ; DVL
Tevens aan: MIN-JUS
Datum: 17-4-2007 15:32:17
Kenmerk: JAK-046
Opsteller: 102 e

Afgestemd met: HPA, CDP
Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info
Referte: JAK-043

Samenvatting:

Groot artikel in TEMPO-Magazine vandaag over zaak-Munir waarin 102 e als verdachte wordt geïdentificeerd. Deze 102 e bevindt zich waarschijnlijk nu in Nederland. 11

bewij

Vanwege ve

Bericht:

Naar aanleiding van de recente ontwikkelingen in het onderzoek naar de Munir-zaak (waarover recentelijk werd bericht in JAK-043) besteedt het kwaliteitsblad TEMPO-Magazine vandaag 17 pagina's aan deze zaak. Dit artikel is per mail aan DAO toegegaan.

In dit artikel wordt verwezen naar een derde verdachte die het gif aan Munir zou hebben toegediend op Changi-airport in Singapore, 102. In het TEMPO-artikel wordt deze man nader geïdentificeerd als 102. Hij zou nader bekend staan onder de aliasen 102 e. TEMPO bericht verder dat deze man betrokken zou zijn bij een XTC-groep en over banden met het Indonesische leger zou beschikken. TEMPO identificeert de mannen die met Munir spraken op Changi-airport als Polycarpus en 102 e. Politiechef 102 e gaf al eerder aan dat 'Ongen' over connecties zou beschikken in Nederland.

10
2
e

d visumaa

Volgens TEMPO was hij aan boord van het Garuda-toestel waarin Munir is overleden.

102 e

in

Het is op dit moment onduidelijk of politie en justitie hts. over voldoende bewijsmateriaal beschikken

17-4-2007

om 102 e als officiële verdachte aan te merken in de strafzaak naar de moord op Munir. Indien dit het geval zou zijn lijkt het welhaast zeker dat om de medewerking van Nederlandse Justitie zal worden verzocht en eventueel om de uitlevering van 102 e . 11

102 e en 11

+++++

Commentaar:

11

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp:	Indonesië - Bilateraal - -n.v.t.- - Voortgang Munir-zaak
Van:	JAK-PA

Aan: DAO; DMV; DMV-MRA; DPZ; NYV; BRE;
 Datum: 23-08-2007 11:16:51
 Kenmerk: JAK-079
 Opsteller: 102 e

Afgestemd met: GM
 Berichttype: Beleidsbericht
 Prioriteit: Routine
 Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
 Categorie: Verslag / Info
 Referte: JAK-043 en JAK-046

Samenvatting:

Op basis van nieuw bewijsmateriaal probeert het OM de zaak tegen Pollycarpus te heropenen. De zitting op 22 augustus bracht veel nieuwe feiten aan het licht. 102 e, 102 a

Bericht:

De voortgang in het onderzoek naar de moord op mensenrechtenactivist Munir (op 7 september a.s. precies 3 jaar geleden) is in een nieuwe fase beland. In hernieuwd politie- en justitieonderzoek is nieuw bewijsmateriaal verzameld, waaronder getuigenverklaringen. Op basis hiervan is de Indonesische justitie voornemens via een zogenaamde herzieningsprocedure (PK; *Peninjauan Kembali*) de zaak tegen hoofdverdachte Pollycarpus, die uiteindelijk door de Hoge Raad in cassatie niet schuldig is bevonden aan de moord op Munir, te heropenen.

Politie en justitie blijven ervan overtuigd dat Pollycarpus Munir heeft vermoord en dat het gif (arsenicum) in Singapore is toegediend. Justitie heeft het volgende scenario geschetst en onderbouwt dat met diverse getuigenverklaringen en bewijsmateriaal:

- Pollycarpus (Garuda-piloot 102 a) zat aan boord van hetzelfde toestel als Munir van Jakarta naar Singapore. Pollycarpus was als veiligheidsmedewerker ingedeeld op deze vlucht door 102 e. 102 e heeft aan de politie toegegeven dat hij dit heeft gedaan naar aanleiding van een geschreven verzoek van juni of juli 2004 van 102 e. Deze 102 e brief is later uit de auto van 102 e gestolen.
- 102 e verklaarde tegenover de politie dat in juli 2004, voorafgaand aan de nationale verkiezingen, reeds het plan bestond bij de 102 e Munir te vermoorden.
- 102 e heeft tegenover de politie verklaard dat hij tijdens de transit in Singapore Pollycarpus en Munir heeft gezien in een Coffeebean restaurant. Pollycarpus zou volgens zijn verklaring twee glazen thee gebracht hebben en deze samen met Munir hebben opgedronken.

- De Indonesische studente 102 e heeft tegenover de politie verklaard tijdens de transit Munir te hebben gezien in de Coffebean met twee mannen, Pollycarpus en 102 e
- Munir kreeg ongeveer 30 minuten na vertrek uit Singapore last van zijn maag. Volgens nader forensisch onderzoek van een laboratorium in Seattle zou dit betekenen dat het gif in Singapore moet zijn toegediend.

Nieuwe rechtszittingen

Op donderdag 16 augustus en woensdag 22 augustus vonden de eerste rechtszittingen plaats voor een lagere rechtbank in Jakarta, die toetst of er inderdaad sprake is van voldoende nieuw bewijsmateriaal om de zaak opnieuw voor de Hoge Raad aanhangig te maken.

Tijdens de (zwaarbeveiligde en door de media druk bezochte) rechtszitting van 22 augustus werden alle bovengenoemde verdachten voor de rechtbank verhoord. 102 e was als (enige diplomatieke) waarnemer aanwezig.

Getuige 102 e verklaarde voor de rechtbank hetzelfde als hij tegenover de politie al had gedaan. Hiernaast werd een eerder opgenomen gesprek tussen hem en Pollycarpus afgespeeld tijdens de zitting. In dit gesprek uitte 102 e zijn zorgen over het onderzoek en de verdwenen brief, waarop Pollycarpus hem tot rust maande en aangaf dat 102 e zich geen zorgen zou moeten maken omdat alle kopieën van de 102 a brief al verdwenen waren. Ook zei Pollycarpus in dit gesprek dat 102 e zich geen zorgen moest maken over de procesgang omdat de Hoge Raad (waarbij hij specifiek voorzitter 102 e noemde) 'aan onze kant staat'. Verder in het gesprek gaf Pollycarpus tegenover 102 e aan dat alles in orde zou komen, zolang hij consistent zou ontkennen dat een van hen iets met de moord te maken zou hebben.

102 e verklaarde in lijn met haar eerdere politieverklaring dat zij Munir inderdaad samen met Pollycarpus en 102 e in de Coffebean heeft gezien. 102 e getuigde dat hij opdracht had gekregen de door Munir opgerichte organisatie Kontras te monitoren, maar zei nu niets te weten van een moordcomplot tegen Munir.

De (cruciale) getuigenis van 102 e week af van zijn eerdere getuigenis tegenover de politie. 102 e verklaarde voor de rechtbank dat hij Munir inderdaad heeft gezien in de Coffebean met een andere persoon, maar zei nu dat dit niet Pollycarpus was. Ook getuigde hij dat hij Munir geen thee had zien drinken. In reactie op de vraag van de rechtbank waarom zijn verklaring afweek van de door hem ondertekende eerdere politieverklaring, gaf hij aan dat de politie hem onder druk heeft gezet en gedreigd zou hebben met rechtsvervolging.

Op woensdag 29 augustus zal een volgende zitting plaatsvinden waarin 102 e en politieonderzoekers gehoord zullen worden.

Reacties na afloop van de zitting

Direct na afloop van de zitting sprak ambassademedewerker 102 e met weduwe Suciwati en 102 e (beiden bezoeken Nederland en BZ begin september). 102 a, 102 e

+++

Commentaar:

Zowel justitie als politie hebben de laatste maanden serieus werk gemaakt van de voorbereiding van de nieuwe rechtszittingen. Het nieuwe bewijsmateriaal schetst een steeds duidelijker beeld van de gebeurtenissen rondom de moord op Munir. ⁽¹¹⁾

¹¹

Relevante passages uit het verslag van een bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken aan Indonesië, d.d. 23-01-2009:

Bericht

Van 13-16 januari jl. bracht M, **ander onderwerp** een bezoek aan Indonesië, het eerste in zijn functie van minister van Buitenlandse Zaken. Het bezoek werd gekenmerkt door een hartelijke en open sfeer en een van Indonesische zijde goed verzorgd en uitgebreid programma, dat zich deels uitstrekte tot Yogyakarta. Veel onderdelen van het programma werden persoonlijk bijgewoond door M's collega, **10 2 e**

Op de tweede dag van het bezoek (14 januari) vonden in Jakarta de formele consultaties plaats met minister **10 2 e** waarbij een uitgebreid scala aan onderwerpen op bilateraal, regionaal en internationaal gebied ter sprake kwam. **ander onderwerp**

Tevens vond op de ambassade een ontmoeting plaats met mensenrechtenactivisten, incl. mw. Suciwati (weduwe Munir), **ander onderwerp**

Mensenrechten, pluriformiteit

In het kader van zijn aandacht voor de mensenrechten vroeg tevens aandacht voor de Munir-zaak **ander onderwerp** **10 2 e** gaf aan de vrijspraak eind december 2008 in de Munir-zaak van luitenant-generaal Muchdi **10 2 a** Het OM heeft inmiddels beroep aangetekend tegen deze uitspraak.

Ontmoeting met mensenrechtenactivisten

M sprak eveneens op de ambassade met circa 15 mensenrechtenactivisten de stand van zaken mensenrechtenbeleid, inclusief de **ander onderwerp** en de kwestie-Munir. **10 2 a**

Dhr. Rafendi Djamin

10 2 a

De NGO's blijven ook internationaal lobbyen. Zo heeft de VN Special Rapporteur Mensenrechtenverdedigers voor de MR-Raad, **10 2 e**, mw. Suciwati uitgenodigd nadere informatie te verschaffen voor opstelling van een officiële VN MR rapportage. NGO's verzochten M Indonesië te blijven vragen naar de voortgang en te blijven aanspreken op de uiteindelijke berechting van de schuldigen aan de moord op Munir. M onderstreepte de Nederlandse steun in dezen en gaf aan dat Nederland deze belangrijke zaak nauwlettend zal blijven volgen.

